

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISKI DAGBLADET

Laupäeval, 9. juunil 1973

Nr. 43 (3831)

15. aastakäik

Kaks aastakümnet teaduslikku tööd Erakordne seeria

Hiljuti ületas teaduslik seeria "Papers of the Estonian Theological Society in Exile" oma 20-nda tegevusaasta. Kahe aastakümne saavutused õigustavad, et neid esmakordselt meie kultuurielu avalikkuses ära märkida. Need on tulemused, mis on ulatanud palju kaugemale kord ülesseatud eesmärkidest. Ja seda mitmes mõttes. Seeria rajati eesmärgiga, et niihästi Tartu Ülikooli Usuteaduskonna tööd kui Akadeemilise Usuteadlaste Seltsi nime säilitada teaduse rahvusvahelise foorumi ees.

Tehtud pingutuste ulatusest kõneleb asjaolu, et omariikluse ajal, mil oli teaduslikke jõude ja majanduslike võimalusi, ei jõutud siiski nende kaugele, et iseseisva teadusliku seeriaga astuda rahvusvahelisele areenile.

Ulatusele on siin tegemist saavutusega, millel ei ole võrdset seni paguluses avaldatud teaduslikkudes väljaannetes, mis esindavad Eesti nime.

Seerias on 25 köidet enam kui

3500 lhk. suures formaadis nägusal kujul, inglise, saksa ja prantsuse keeltes. Pagulusolude pii-ratuse on siin tegemist väga erakordse saavutusega. Mõned erandid väljaarvatud, on seeriat täitnud prof. A. Vööbus, kes on selle toimetajaks ja väljaandjaks.

Samuti on seeria ületanud oma alguses sisulise ulatuse poolest, haarates terve rea uurimisalasid. Esindatud on siin aja-

lugu, vaimulugu, kirjandus- ja kultuurilugu, õiguslugu, idamaa teadus, eriti aga süroloogia.

Kodumaa aimestik on siin esindatud väärilt. Sellele on pühendatud rida teoseid ja kaks koguteost, milledega tähistati eesti suurmehe prof. Joh. Köpu juubeleide.

Seeria on erakordne ka siin esitatud ainulaadsete allikate ja

Järg lk 11

Hästilaulva lastekoori lõbusad liikmed valmistuvad esinemiseks. (Foto Lepper).

Laulupidu oli haarav suurüritus ja tõeline Eesti manifestatsioon

Stockholmi külje all moodsas Älvsjö messihallis möödunud laupäeval, 2. juunil toimunud VII Laulupidu Rootsis kujunes haaravaks ja igati sujuvalt korraldatud suurürituseks, tuues jällegi kokku meie inimesi lähedalt ja kaugelt – isegi teistelt kontinentidelt. Nagu Lõuna-Aafrikast, Lõuna-Ameerikast ja Austraaliast. Suur ja avar messihall, milles eesti ürituse tarvis oli toimunud suuremaid juurdeehitusi tribüünide ja lava suurendamise näol, mahutas 3 500 pealtvaatajat. Lisandusid need, kes eelistasid jalutada fuajees, või pühitseda taaskohtumist tuttavatega

restoranis. Kolme ja poole tunniline kava pakkus ettekandeid üheksalt koorilt, kusjuures Stockholm Eesti Algkooli, Göteborgi Eesti Algkooli ja Stockholm Lasteaia kasvandikest j.t. moodustatud lastekoor ja Soomest külla sõitnud Kansallis-Kuoro said eriti tugevaid kiiduavaldusi. Hea tuju tekitas ka Kassari väga noorenenud rahvatantsijate trupi esinemine tantsulise põimikuga. Näib, et meie järelkasv ni hästi laulu kui rahvatantsu alal on sedapuhku tükkis ajaks kindlustatud.

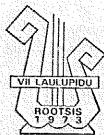
Laulupeost kirjutas tunnustava artikli rootsi parempoolne ajaleht Svenska Dagbladet oma pühapäevases numbris.

Pealkirja all "Eesti manifestatsioon" andis muusikaarvustaja Carl-Gunnar Ahlen ülevaate eesti laulupidude traditsioonist, nentides asjaolu, et eestlaste laulupeod algasid 30 aastat enne rootslaste omi, juba aastal 1869.

Arvustaja mainis meie rahvariiete lugematuid variatsioone ja rahvatantsijate tugevamat individualismi, võrreldes rootsi rahvatantsudega. Ta rõhutas eriti naishäälte tugevust ja nende "blondi sära" ning "pehmet vanamoelist laulmise viisi, mis viivad mõtted väljasurevale rahvapärasele ballaaditraditsioonile".

Meie suureks laulu-

päevaks oli Taevataat saatnud paraja soojusega päikesepaistelise il-

ma. Kuna allakirjutanu kodu aknast paistavad Messihalli oranzhid hoo-

ned, hakkasin juba varakult aknast piidlema, kas messiplatsil on ka sinimustvalge lipp var-dasse tõmmatud.

Röömuga nägin, et kõrgetes mastides lehv-sid meie rahvuslipp koos rootsi, soome ja saksa lippudega, et tähistada lauljate erinevaid kodu-paiku.

Älvsjösse oli laulupi-dulisi juba varakult saa-bunud küll kiire sinise

pendelrongiga, küll bus-side, küll eraautodega, mis aga suurt parkimis-platsi ei täitnud.

Värskes roheluses kaskede all sagis juba rahvariides näitsikuid ja lapsi ning murul istusid värvikaunis grupis hoi-mulauljad.

Kõikjal oli juttu ja ele-vust. Paljudel juba rin-nas stiliseeritud kandle-embleemiga laulupeo rinnamärk. Järg. lehek. 3.

EPL

Laupäeval, 9. juunil 1973

Kummitav agressioon

Mis on agressioon? Selle küsimuse kallal on Liitunud Rahvaste Organisatsiooni eksperdid 1950. aastast saadik pead mürdnud. Tervelt kahekümne kolme aasta jooksul pole neil siiski korda läinud leida asjalikku vastust küsimusele, kuigi seda on uurinud neli erikomisjoni rohkearvuliste töögruppidega.

Viimane neist erikomisjonidest on 1968 alates pidanud istungeid ühiseks nõupidamiseks vähemalt kord aastas, jättes ülejäänud aega töögruppide tööks. Praeguses erikomisjonis on esindatud 33 UNO liikmesriiki, aga kuna nende vahimised pole tavaliselt olnud üksmeelseid, siis on agressiooni mõiste selgitamine vastavas erikomisjonis jatkunud, et olemaolevalt lahkarvamisi kokku kölastada.

Väljapaasu tekkinud olukorrad on aga ikka veel raske ette näha. Kui erikomisjoni eksperdid hiljuti lõpetasid oma järgjeks istungi, mis kestis üks kuu, esitasid nad Liitunud Rahvaste täiskogule "soovituse" agressiooni mõiste kindlaksmääramiseks.

Soovituse kohaselt loetakse agressiooniks "relvastatud vägivalda kasutamist ühe riigi poolt mõne teise riigi suveräänsuse, territoriaalse puutumatuse või poliitilise sõltumatuse vastu". Samas lisatakse aga sellele, et "UNO jalgadele kuuluvale võib ka teisti otsustada, olenevalt antud olukorra tingimustest".

Selle täiendusega langeb agressiooni mõiste defineerimine tegelikult institutsiooni meelevalda, us Nõukogude Liit on lugematu kordi kasutanud veto-õigust oma huvides.

Sihi kindlalt on seevastu erikomisjoni seletus oma soovitusse juurde. Ta leiab, et kallaletungijalt võib vastutusele võtta rahvusvahelise seaduse järel. Mingi territoriaalne aga muu võib ei ole maksev ega ei voi tunnustamist leida, kui ta on saavutatud agressiooni kaudu.

Mingi poliitiline, majanduslik, militaarne või muu põhjus ei saa õigustada agressiooni, üteldakse erikomisjoni deklaratsioonis.

Kuidas UNO täiskogu oma erikomisjoni soovitusse suhtub, selgub arvatavasti tänavu sügisel. Esialgsed teated kõnelevad siiski juba nüüd, et lahkarvamiest pole puudu.

Mitmed UNO liikmesriikide valitused ei ole rahul erikomisjoni soovitusse sõnastusega, kuna nad nähtavasti kardavad hukkamõistu oma poliitilikele, **EESTI PÄEVALEHT**

Eestiska Dagbladet
Peatoimetaja Juhon Kokla
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja tallitus:
EESTI MAJAS Stockholm:
Wallingatan 32, 1 tr.
Postiaadress: Box 667
101 29 Stockholm I
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
331 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Tellimispostgiro nr. 15 67 70-0
Kulutusarvete postgiro 60 59 00-0,
Eesti Päevaleht Förlags AB,
Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta kr. 158:-
Termin (4 kuud) kr. 67:-
Kuu kr. 16:-
Väljaandja **EESTI PÄEVALEHT**
FÖRLAGS AB
Trükkija: Eskilstuna-Kuriers
Tryckeri AB Eskilstuna 1973

nagu nad on seda ajanud või praegugi ajavad.

Vastuseisjate eesotsas on muudugi N. Liit, kelle agressiivset vägivallad lähemale ja kaugemale naabermaade vastu on pidevalt ja teravalt arvustatud UNO koigis neljas erikomisjonis, kes kahetümne kolme aasta jooksul on kordamööda püüdnud agressiooni mõistet kirja panna.

Erikomisjonis on agressiooni defineerimisel muu seas mitmel puhul üles tõstatatud, kuidas N. Liit 1932 kestel sõlmis oma naabriga läänes mitmekallaletungi-lepingud ja teiseks vähekohtusobimuse võimalike tähtsusest lahendamiseks.

Sellele lisaks meenutati erikomisjonis, kuidas N. Liit 1933 sõlmis oma läänenaabritega erikokkuleppe "kallaletungija" defineerimiseks. Vastavalt sellele dokumendile loeti agressoriks mitte ainult seda, kes võtab ette ükskõik missuuses relvastatud tegevuse teise riigi vastu, vaid ka seda, kes ükskõik missugusel viisil toetab mässulisi jõudusid teise riigi pinnal.

Lisaks Eestiga, Lätiga, Leeduga, Soomega ja Poolaga omalajal sõlmitud rahulpeingutele ja 1928 nendega ühiselt omaksvõetud nn. Briand-Kelloggi rahupakti väljakuulutamisele oli N. Liit ajajooksul jalgiliga oma läänepoolse piiriga sõlminud kuni viis erisugust lepingut ja sobimust, millede eesmärgiks pidi olla rahu ja vastastikkuse julgeoleku kindlustamine.

Mida see väärt oli, ilmnus varsti pärast 23. augustil 1939 sõlmitud Saksa-N. Liidu raketandist. Viis erisugust lepingut naabritega ei lugenud midagi, kui N. Liidul avanes võimalus kallaletungiks oma naabritele läänes. Kõige vähem tähendas seejuures agressiooni mõiste defineerimine, mis oli toimunud just N. Liidu ettepanekul.

Kui N. Liit nüüd tõrgub UNO mitme erikomisjoni sõnastust agressiooni kohta, siis tingib nähtavasti tema kartus defitsiooni võimaliku tagasimõju eest. Pikk minevikku ei jätta nimelt kahtlust, kus kummitav agressioon peitub.

A.K.

Lehmsünnitas neli vasikat

Tänapäeva ajalehed kodumaal kirjutavad haruvarja igapäevast elu- ja loodusnähtustest, kuid kui tegemist on tõepoolest erakordse sündmusega, siis ilmub selle kohta kuskile lehe tagaküljele paigutatud teade, nagu see oli ühes kevadesis "Rahva Hääle" numbris.

Pealkirja all "Seda tuleb haruvarja ette" avaldati järgmine uudis: "Pärnu rajooni Nurmee sohvooi Kihlepa laudas oli harukordne sündmus: lehm Siidi tõi ilmale neli vasikat. Kõik vastasündinud on lehmvasikad. Lapseja Salme Soomann jutustas, et ta on seda ametit juba 11 aastat pidanud, kuid esimesed kaksikud vasikad sündisid tema hoolealustel alles moodunud aastal. Tänavu on tema hooldada olevatel lehmadel sündinud aga juba kahel korral kaksikud ja nüüd takkaotsa veel nelikud. Ei tarvitse vist pikemalt tõestama hakatagi, et säärane "produktiivsus" on haruldastelt ebavaline."

Ajaleht avaldas ka Salme Soomanni pildi nelja vasikaga.

VÄLISKOMMENTAAR

Moskva-Bonni tehing

Nõukogude kommunistliku partei peasekretäri Brezhnevi ametliku külastäku Bonni mai teisel poolel nimetatakse ajalooliseks, kuna see oli nime esimese kord, kus külastas üht läänemaailma pealinna ja võeti seal vastu niisama tseremoniaalselt nagu riigipead.

Brezhnevi läbiriikimised Saksa Liiduvabariigi kantseri Brandtiga kestsid neli päeva ning lõppesid ühise kommünikee avaldamisega.

Sissejuhatuseks üteldi kommünikees, et mõlemate läbiriikimistel on eesmärk käsitatud küsimusi, mis puutuvad Liiduvabariigi ja N. Liidu suhetesse. Peale selle on lähemalt vaadeldud rahvusvahelisi probleeme, pöörates peamist tähelepanu rahu kindlustamisele Euroopas ja üldiselt maailmas.

Brandt ja Brezhnev tõstavad mõlemad esile Moskva-lepingu tähtsust 12. augustist 1970, mis järgnevalt oleval sündinud teed Saksa-Poola kokkuleppele, neljarigist sobimusele Berliini asjus ning põhipilepingule kahe saksa riigi vahel.

Nõnda olevat Moskva-leping pannud ühtlasi aluse soodsale suhte arendamisele Nõukogude Liidu ja Saksa Liiduvabariigi vahel. Sellest lähtudes olevat nüüd avanenud võimalused koostöö korraldamiseks mitmesugustel aladel. Siia kuulub muu seas konaktide parandamine nii mõlemapoolsete organisatsioonide kui üksikisikute vahel.

Eriti rõhutatakse vajadust reguleerida humanitaarseid küsimusi, millega vihatakse nähtavasti võimalusele, et saksa päritoluga nõukogude kodanikud hakkavad saama kergemini luba väljasõiduks N. Liidust.

Pikemaalt kõneldakse kommünikees koostöö korraldamisest tööstusliku alal. On pandud alus edaspidistele kokkulepetele läänesaksa eratööstuse ettevõtete laiendamisele N. Liidus vastutasuna nõukogude toormaterjalide eest. Selleks moodustatakse läänesaksa-nõukogude majanduslik planeerimiskomisjon, mis koosneb valitsuste ja tööstuste esindajatest.

Koostöö on kavetatud ka tuumaenergia alal rahulisteks eesmärgeteks. Varem on idabokli riigid N. Liiduga eesotsas pidevalt kahtlustanud, et tuumaenergia vabrikute varjul püüdnud läänesakslased salaja soetada aatomipomme.

Mis puutub eriti Lääne-Berliini küsimusse, siis üteldakse kommünikees, et Saksa Liiduvabariik ja Nõukogude Liit on kokku leppinud, et neljarigist sobimust Berliini asjus kehtib kõigis tulevates kokkulepetes mõlemate tulevates kokkulepetes mõlemate maade vahel, kuna selle "sobimuse" ränge rakendamise ja täielik kasutamise on oluliseks eelduseks kestvale pingelangusele Euroopa tsentris ja suhete parandamisele kõigi maade, eeskätt Nõukogude Liidu ja Saksa Liiduvabariigi vahel".

Neljarigist sobimuses üteldakse nimelt, et Saksa Liiduvabariik "võib" esindada Lääne-Berliini ja tema elanikkonda, Moskva-Bonni värskest tehingust järeljäänud nüüd paljud lääne vaatlejad, et Saksa Liiduvabariik mitte ainult võib, vaid "peab" olema Lääne-Berliini tunnustatud esindajaks. Kas ja kuivõrd see tõlgendus paika peab, jääb ära oodata.

Väärir aga juba nüüd märkimist, et kui Brezhnev kohe pärast kommünikee avaldamist esimes kõnega Lääne-Saksa televisiooni-saates, siis ei puudunud Berliini küsimust ühegi sõnaga, kuigi läänesakslased olid sellest eriti huvitatud.

Berlinist täiesti vaikides kõneles Brezhnev sedarohkem tulevases majanduslikust koostööst Moskva ja Bonni vahel. Poole värske tehing pidi tema arvates olema üheks lülis "rahvusvahelise elu üldises tervenemises Euroopas". Brezhnev seletas, et nüüd on külma sõja ajajärk jäänud seljajata ning on saavutatud "otsustav pööre pingelanguse ja usaldusliku koostöö poole".

Lõpuks avaldas Brezhnev ülevoolavat kiitust Willy Brandtile kõige selle eest, mida ta liidukantserina on teinud Moskva-lepingu sõlmimisest saadik 1970 augustis.

Moskva-Bonni kogu tehingut kokku võttes pole raske näha, et Brezhnev oli eeskätt huvitatud majanduslikust kasusaamisest N. Liidule. Tehingust ei paista seevastu midagi selle kohta, kuidas on lugu "inimeste ja ideede vaba liikumisega", millest läänemaailm on elavalt huvitatud. See puudus heidab halba varju kogu tehingule.

A.K.

Kohalik elu

GÖTEBORG

Kultuurkomitee tänab

Göteborgi Eesti Alkooli kevadepool 6. mail langendist loosi lehtede järgi võidud järgmistele numbritel ja isikule: nr. 236 (H. Lepiku maaling) - H. Selma, nr. 649 (A. Vihalemma graafika) - L. Sandström.

Mitmesugused käsitööd: nr. 605 - Soida, nr. 754 - M. Ojaste, nr. 1328 - E. Hansen, nr. 524 - I.B. Kõkk, nr. 321 - R. Palm, nr. 858 - L. Peet, nr. 1163 - I. Päts ja nr. 53 - B. Konisek.

Göteborgi Eesti Kultuurkomitee avaldab siirast tänu võidusemetele annetajale! Eriline tänu kuulub kunstnikele Hugo Lepikule ja Arno Vihalemmale, kelle hinnalised kunstiteosed olid loomise peavõitjateks!

STOCKHOLM

Väljasõit Lidade

Eesti Rahvuslik Liit korraldab

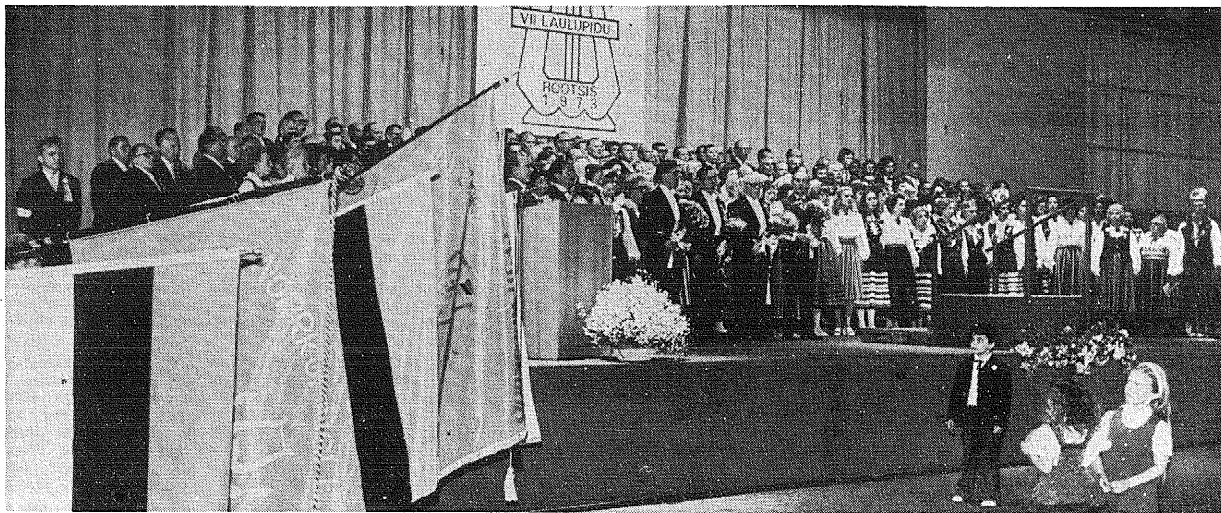
pühapäeval, 17. juunil väljasõidu suvepäevale Lidal, mis on teatavasti tuntud vabaaja veetmise koht Stockholmil lähisel. Kõik kaasmaalased on lahkesti teretulnud sellele üritusele.

Väljasõit Stockholmist C jaamast toimub Södertälje rongiga kell 8.44. Ümberistumine Tullinge jaamas, kust SL buss nr. 721 väljub kell 9.17 ja jõuab Lidadele kell 9.35. Kogunemine Lida vabaohutalus (trüftsgård) kl. 1. SL kuukaart on maksev nii rongil kui bussis. Lidade pääseb ka autoga.

Osavõtjate leidumisel korraldatakse grupis jalamatk Tullinge jaamast Lidadele selleks märgitud rada mööda, hõlmates Hästageni talu. Kauni ilmaga väiksem jalutuskõik ja istumine Getareni järve ääres. Toidukorv soovivat kaasa võtta. Päeva kestel ilma halvenedes kogunetakse Lida kohvik-söögisaalis. Tagasiõit bussiga Lidal kl. 14.50.

Arvo Mägi 60. Arvo, kui mõõdu oma elu ühest tähtsast teetähisest, peatu siis ka hetkeks, et eesti näitemänguleht, teatrisõbrad ja kirjandushuvilised saaksid suruda Sinu kätt ja üelda: "Suur tänu teatud töö eest!". Soovime, et Sinu sulg ei roostuks.

Stockholmi Laulupidu:

"Oli tore ja harras tunne nautida me vabade meeste ja naiste laulu"

Älvsjösse oli laulupidulisi juba varakult saabunud küll kiire sinise pendelrongiga, küll busside, küll eraautodega, mis aga suurt parkimisplatsi ei täitnud. Värskes roheline kaskede all sagis juba rahvarides näitsikuid ja lapsi ning murul istusid värvikaunis grupid hõimude koorilauljad. Kõikjal oli juttu ja elevust. Paljudel juba rinnas stiliseeritud kandle-embleemiga laulupeo rinnamärk. Kõrge laega määratus messihallis, mis on hä-

mar ja jahe, täituvad tribüünide tollered kiiresti. Koos peapiiskop Veemi ja tema abikaasa Mariaga saame vahetada Toronto Eesti Päevade suurleulupeo muljeid, meenutada kaheksa tuhande pealisest publikust täiskliilutud näituseväljaku leitsakulise palavusega Colosseumit. Siin aga on hea ja lahe hingata. Meiega seltsib Eesti Lauljaskond Rootsis juhatuse esimees Johannes Kant, kes ütleb, et seni on kõik eitevalmistused läinud sujuvalt.

Hetke saame vestelda ka vilkalt ja väledalt möödasagiva Jüri Raidiga, kelle õul lasub tänase ürituse praktiline korraldaja. Ta ütleb, et moodsal messihallil on nell õhujahutaja-agregaat, mis vaheajal taas käiku lastakse.

Akustika üle ei saa nüriseda, see on eriti kõrgemaltel tribüünidel kuulates paremgi. Saali õhur on oma 15.000 krooni, pilethinnaks 15 krooni, aga kõigil lauljatel on muidugi prii sissepääs. Soome koor maksis niihästi oma sõidukulud kui ka hotelis elamise, aga võrreldes siin heldelt meie lauljaskonna poolt.

Tuntud vanade eesti marsihelide saatel algab lauljate ja tegelaste defilee lippudega. Kõigepealt tuleb Eesti Lauljaskond Rootsis juhatus eesti, rootsi ja oma lippudega, koosseisus: esimees Joh. Kant, pr-d Elise Truuvet ja Erna Klemmer, hr-d Kristjan Meikop, Viljar Nairis, Jüri Remmelgas.

Teised juhatust liikmed Jüri Raid ja Johannes Äro on defilee "marssaliteks", üks ees ja teine lõpus lauljaid kohtadele juhtades. Järgnevad laulupeo kõik dirigendid: Lembit Leetmaa, Harry Truus, Harri Kiisk, Eero Tarjus.

Publik läheb aga eriti elavaks, kui sisse marssivad reipal samul Lasteala mudilased ja algkoolide "noor mets", kes täna koos MOODUSTAVAD LASTE SEGAKOOR. Lasteala kasvandikel on käes paberist väikesed eesti lüpsed, mida nad rõõmsalt lehitavad.

Lapsed on käitumisel nii toredad, nii sundimatult vabad, et publik neid saadab heatahtliku ja julgustava naerupuhanguga. Siis järgnevad rahvaroivastest Stockholmist ja Göteborgist Eesti Naiskoorid, soome Kansalliskoori Helsingist oma juhtaja Toivo Korhoneniga – samuti rahvarietes, kusi juures naistel torkab silma tikitud värvikate põlvede ja meestel triibuliste punakate vestide rohkus.

Järgneb oma lippu kõrgel hoi-

des Norrköpingi EELk segakoor ja koorijuh Villu Laidsaare eesotsas saksa ja belgia eestlastest koosnev "Leelo". EELK peapiiskopliku ja Apostliku õigeusu Stockholmist koguduste ühendatud segakoor oma lippu, siis Göteborgi Eesti Meeskoor, kelle lipp on mahedalt helesinine hõbehallide narmaste ja tutidega.

Lõpuks Stockholmist Eesti Meeskoor lippudega koori esimehe Madis Geringuga eesotsas ja "Kassari" rahvatantsijad. Kõiki lauljaid saadab publiku soe aplaus. Teadustajana mikrofonil toimib rahvatantsija ja noor reporter Tarmo Sepp.

Pidulikul fanfaariheli viisil: "Ehitagem Eesti kodaj/kolme kodu värviga..." avasid laulupeo eeskavalise osa. Kui kõik liidud vastavale alusele olid seisma asetatud, asus kõnepuhiti Lauljaskonna esimees Joh. Kant. Ta tervitas ja tänas kõigepealt Rootsi kuningat, valitsust ja rootsi rahvast, mille siin maal osutatud heatahtliku suhtumise eest. Tänu osalisteks said ka kõik suured ja väikesed lauljad, kes on näidanud tahet töötada aastast aastasse, et edaspidi meil lauluvara ja me rahvuslike traditsioonid.

Pöörduks soome külasiskoori poole, ütles kõneleja tunnustavalt sõnu hõimu lauljate ustavusele ka karmidel aegadel, alates noore vabariigi esimesest aastast, kui võitlused veel polnud lõppenud, üle esimese laseiva laulupeo 50 aastat tagasi kunipaguluseni välja.

Kõneleja tänas samuti külasiskoori "Leelot", öeldes, et ületades kaugused "lülite leelotama Vanemuise auks". Ta rõhutas, et eestlased pole tänasele laulupeole mitte kokku tulnud juhuslikult tuulehoos, vaid laulupeo vande tahtes ja elustamise mõttega. "Eestlus väljaspool me koduma piire elab. Siit kanduvad laulud on nagu ringlained, mis meid ühendavad meie maaga läbi me rahvast piirava ülekohtu tõkke," lõpetas kõneleja. Koos

kooridega laulis publik rootsi hünni.

Laululises osas juhatasid naiskoore Harry Truus, meeskoore Lembit Leetmaa ja Eero Tarjus ning segakoore vaheldumisi Harri Kiisk, Lembit Leetmaa, Harry Truus ja Eero Tarjus. Ühendatud segakooridelt kuulsime kõigepealt Juhana Aviku "Hoi, Jumal Eestit" ja Mart Saare "Leelo". Siis esitasid Stockholmist ja Göteborgist naiskoorid Mart Saare "Linakatuja", Riho Pätsi "Pill oli helle", Artur Kapi "Kuku, kuku käoke-ne" ja Ed. Tubina "Vanapiga laulud".

Publiku nõudmisel esitati lisapala: Milna Härmä "El saa mitte vaiki olla" Anna Haava sõnadega.

Nell laulu kuulsime ühendatud lastekoorid nende oma õpetaja Harri Kiiski klaverisaatel. "Õrn õõbik, kuhu tõttad sa", "Karjapoiss" (Juhana Aviku), rahvaviis "Igahel oma pilli" ja A. Kapi "Võimlejate laul" kuulsid esile bravo hüüded kuulajateilt.

Tore oli jälgi laste lauluhoo- gu ja esimeste ridade poiste vahvat mimikat, kui nad laulsid "Karjapoisi laulupilli, sellel mängib triilili". Näib, et ärrel kasvupärast pole praegu veel vaja muret tunda, vähemalt mitte meie lauljaskonnas.

Hõimude Kansalliskoori oli oma esinemiseks valinud kolm oma-moeloolist laulu, esitasid Carl Collani "Aamulaulu", Toivo Kuula "Keinutan kaikus" ja E. Fougstedti "Kesäinen sarja". Siinjuures ilmes juhtaja Toivo Korhonen tundlik ja elegantne dirigeerimise oskus. Soomlaste professionaalsel tasemel esinemist nimetas üks vana

lauluvend "eeskava kompveiks" ja nad said tugevate kiiduvalduste osalisteks.

Lillekimbu soome värvos oli saatnud aulige tenor Aarne Viisimaa, mis ka laval üle anti. Esimese osa lõppedes võis nentida, et eestipoolne laulude kava oli koostatud hoolikusega, silmas pidades meie kooride repertuaari tavad läbi aegade.

Vaheajal oli võimalus rahvarmuse vestelada nii mõnegi kauget külalisesaga. Austraallastel oli kohal noor tehnoloog Kirsti Klaar. Adelaist koos oma ukrainlannast sõbratiga. Johannesburgist viibis laulupeol kunstnik Tiit Kadak abikaasaga. Uruguayst oli just päev enne Stockholmist jõudnud pastor Karl Laantee geoloogist abikaasa Anne ja laste Tiina ning Eric'uga.

Sellest pool aastast on abielupaar pastor Laantee töö tõttu Luteri Kirikute Maailmaliidu ülesandel Limas (Peruu) ja Montevideos (Uruguays) eestlaste keskustest eemal viibinud. Nii oli laulupidu neile kõigile suureks elamuseks.

Kava teine osa lagas tujukülalaste rahvatantsu-trupi "Kassari" esinemisega. Juhataja Udo Tohver ütles oma lõbusas kommentaar, et tantsijate tuhin on nõnda suur, et võivad kasvõi kaks tundi järjest jalakeerutamist pakkuda. Esitamisele tuli 20-minutilise põimik, milles ei puudunud ei "Sabatants", "Oige ja vasemba", "Marupolka" ega "Tuljak".

Tantsuhoog haaras ka üht mudilast, kes publiku seast tantsijate vahele jooksis ja lõbua, päris rütmiliselt kaasa tantsis. Samal ajal tuli üks teine noor-mehe algkooli vormis mees ritta, avaldades, et oli just kaotanud ilhe piimahamba! Eks see pidu oli suurelt osalt ikka laste päralt küll. Nende kilked käisid kaame- rale välgutustega võidu.

Ühendatud meeskoorid laulsid Mihkel Lõdigi "Koit", K. Tümpu "Meil aiaäärne tänava", Enn Võrk "Meeste laul"

ja L. Virkhausi osa kantaadist "Minu kodu". Baritoni solo oli Andres Kukk-Grosseniuselt, kes viimastel aastatel on läbi teinud tunduva arengu oma laulja võimele.

Sellest andis nüüd tunnustuse tema ühtlane viimistletud bariton. Kantaat kujunes ka kõige mõjuvama meeskoori esinemiseks, eriti lõppsoonadega Kallivipojast – "Aga ükskord algab aega, kus kõik piirud kahel otsal lausa lõovad lõkendama..."

Lõpuosas olid laululaval, mille tagaseina ehtis suu 7-nda laulupeo embleem, jälle ühendatud segakoorid esitades M. Lõdigi "Mets" ja eriti hingestalt Enn Võrgu "Lilleside" Juhana Liivi surematutele sõnadele. Järgnes Adolf Vedro "Midirliinu mäng" ja pidulik Tuudur Vettiku "Eric Põhjanmaa päikesekullast".

Heas lauluvormis koorid ei olnud ka mitte kitsid lisapalad andmast. Selleks olid M. Härmä "Veel kaitse kange Kalev oma lapsi", "Tuljak" ja "Meil ajara- tas ringi käib".

Tänuõnad lõpuks ütles üldkorraldaja Jüri Raud, pöörduks niihästi lauljate kui publiku poole. Ta tänas soome külaliskoori soome keeles. Oli saanud ka kaks tervituslegrammi: Eesti Lauljate Liidult Põhja-Ameerikast Roman Toi allkirjaga ning Eestlaskonnalt Oaklandist, kaugest Kaliforniast.

Laulupeolt puuduvatele meie muusikale suu-meestele prof. Juhana Avikule ja Anton Kasesmale saadeti kohapealt heade soovide telegrammid. Koorijuhid said oma suure töö tunnustuseks lilli. Kõik kohalviibijad laulsid püsti tõeses "kui üks mees" Eesti vabariigi hünni.

Oli tore ja harras tunne, et järele võisime nii suurel hulgal koos viibida, olles jällegi nautinud vabade meeste ja naiste laulu, vaba – kuigi võõra – taeva all.

KARIN SAARSEN

Insp. Rajamaa õpetajate ja kasvatajatega Göteborgi-külasterel. Vasakult Linda Peet ja Aili Aasa (Göteborgi laste-mängukool), Maret Kindel (Alingsåsi täienduskool), Ille Palm (Jonseredi täienduskool), H. Rajamaa, G.E. Almkooli õpetaja Marc Köster ja E.K. Göteborgi osak. juhataja Gerhard Peet. (EPL-foto O. Kopler).

Uus algupärane Södra Teatris: "Piiga rannateel"

Laulupeo raamides leidis Stockholmis aset ka eesti teater: Pinna Stuudio andis kaks etendust Södra Teatris Rae Piiri näidendiga "Piiga rannateel". Hoolimata asjaolust, et esietendus toimus argipäeval, teisipäeval, 29. mail oli sellel publikul suhteliselt rohkesti. Parketti oli viimse kohani läbi müüdnud, kuid rõdublikult oli hõredalt. Seevastu läks aga kordusetendus pühapäeval, 3. juunil täiesti väljamüüdud auditooriumi ees. Näis, et eestlased olid teinud endile kohustuseks ka laulupeo marginaal-üritustest osavõtmise, mida kinnitas omakorda üllatavalt osavõtt kirikukontserdist ja rohkesti oli ka rahvast filmitendustel.

Pinna Stuudio on seadnud enda eesmärgiks eesti värske, pagulusloomingusse kuuluvate näidendite lavastamise. See on õilis ja igati tervitatav eesmärk. Aga selle tähtsuse pole sugugi kerge. Sedalilgi loomingut viljeidakse vähe. (Lubavaks erandiks on siin Arvo Mägi). USA-s prooviti alles hiljuti näidendite võitlust. Kuid sellelt tulemusel ei täitnud oodatud ja loodetud soovet. "Piiga rannateel" on nimetatud võitluse üks ahihinnatud töid.

Selle tegevus toimub kolmes eri keskses — iseseisva Eesti likvideerimis-ajajärgus, siis maapao algastatil Rootsis ja lõpuks Kanadas, 20 aastat hiljem. Nii pikk on ajaliselt teise ja kolmanda vaatuse vahemaa. Selline ajavahemik esitab esijoonel autorile, siis lavatajale ja lõpuks näitlejalegi mitte just kergeid ülesandeid, et samu isikuid iseloomustada ja nendes toimunud muudatusi, väliseid ja seemsi, tõetruult ja vastavalt arengule esile tuua. Tõenäoliselt ei ole autor nendele probleemidele kuigi palju mõelnud, kui mitte arvutada muutumist tõusikluse suunas. Seda on autor viimases vaatuses karakteriseerinud parodeerivalt.

Tegevus algab nõnda siis Eestis, kuskil Saaremaa rannal, võiks ehk ütelda, et vaadeldavas lavastuses Sörves, kui arvestada et rannapiiga kannab kauneid Sörve rahvariideid. Siin kohtuvad rannapiiga Neidi (Siiri Kriisa) ja noorkunstnik Lemb Riiv (Uno Tõnissoo). Siin saab alguse armumise, väga romantiline kuid ühtlasi passiivne. Siin joonistab kunstnik visandi rannapiigast, millest kujuneb hiljem õnnestunud kunstitöö ja mis kujul armastuse ja unistuse sümbol kerkib näidendi käigus mitmel puhul esile. Kunstnik on aga ise abielus, mis saab ranna-

piigale teatavaks alles hiljem. Ja kuna ka rannapiiga peigmees Jüri Västriku hiljem esile kerkib, siis on kõik eeldused sügavaks intriigiks olemas ja seda on põhjust oodata. Kahjuks jääb see siiski tulemata.

Autor on oma näidendi üles ehitanud kahesuguses väljendustilis — proosas ja seotud kõnes. Säärast "segastiili" on pandud kõnelema peaaegu kõik tegelased, vanad ja nooremad. See pole muidugi mingi uus leiutis. Seda on kasutanud suured klassikud, nagu Shekspere, Moliere j.t. Opereti libretos on see ju paratamatu. Ja et Rae Piirgi on sellist "stiili" kistanud — see on teretult. Kahjuks pole aga meie noored lavajõud sellega kogenenud. Pole selleks koolitust saanud. Nõnda oli markantselt märgatav, et üleilmne proosaal värsile muutus deklamatsiooniks. Seda tulnaks vältida. Selline nähtus ilmnes kõige enam rannapiiga juures. Aga küllaltki mõistetavalt, kuna tema kehastaja, Siiri Kriisa, et teavimatus teise, haiguse tõttu väljalangenud osalise asendajana kestis hoopis lühemat aega kuiteistes.

Selles "segastiilis" kasutamises näitas seevastu suurt meeleterlikkust Jussi Romot Taadina ehk kalur Tõnu Rähmena. Autor on Taadile annud tänuväärse sõnastuse ja Jussi Romot oli ka meilest seda kasutama. Ta lõi meelejäävaid ja tänuväärseid stseene, kasvõi näiteks napsivõtmise Jüri ja pärast saunast tulekut. Ta oli võrratu. Nii ütles ka Jüri Taadile sama napsivõtmise juures. Oli hoogu, malignust ja ilusaid ütlemissi. Selline varjundidikas mäng kulges väärarvutatult läbi kogu tegevustiku, kujunes n.ü. "kandvamaaks osaks", näidendi "naelaks".

Memm Kadrit kehastas Karin Holm Taadi väärrika partnerina,

Kuid mitte sellisel stiilihoidvana kui Romot. Mõnesid "vääratusi" võis noteerida mängu tempos, mis paiguti kujunes ebaühtlaseks. Tema pea holak viimases pildis oli hästi leitud; see iseloomustas eaka ja jõuka daami "väärikust".

Siiri Kriisa kantis oma kauni riietuse ja kujuga mõned mängulised lüngad, olenevalt sellest (nagu juba märgitud), et ta polnud jõudnud oma nõudvasse ossa muganduda. Uno Tõnissoole kunstnik Lemb Riivina oli autori poolt kirja pandud üsna tänamatu osa, unistav, elutu, romantiliste monoloogidega rannapiiga pildi ees. Kui Neidi (Siiri Kriisa) talle ütleb, et olen olnud sinuga kui naine, siis on seda nagu raske uskuda. Sest selleks on puudunud impulsiivsed eeldused.

Lea Trepp Lemb Riivi naise Cellana "kandis" oma osa sellise arusaamisega, et osa kuulus temale ja tema osale. Lühidalt: Lea Trepp "istus" oma ossa hästi ja oli mõistlikult teadlik, et see on tema raha, millega ta kunstnikku vaos hoiab. Celia kohtumine teise vaatuse ateljees Neidiga oli õigupoolest näidendi seisukohalt otustav. Siis sai ju selgeks, kus liidid kokku jooksevad.

Aleksander Piht kehastas Neidi peigmeest, hiljem abikaasat Jüri ehk kalur Georg Västriku. Ta sümptiliselt sellega, et tõlgendas elulähedat rõõmsameelset ja temperamentset osalist paraja holakuga kõigis neis iseloomujoontes. Aga seotud kõnes väljendas ta ennast zhestikuleerivamalt kui see vajalik oluks.

Viimases vaatuses, Uues Maailmas, kerkis esile uusi tegelasi: proua Soover (Signe Pinna), oma kahe lapsega — Arre (Christian Penno) ja Mare (Piret Holm). Siis veel pr. Nägeliku (Helvi Kelement) ja pr. Aru-

H. Rajamaa tutvus noorte kasvatus- tööga Göteborgis

GÖTEBORG (EPL) — 23. mail külastas koolideinspektor H. Rajamaa Göteborgi Eesti Almkooli, tutvus koolitööga, andis ka juhiseid ja näpunäiteid edaspidiseks tööks. Vanema klassi õpilased mängisid külalisele ette mõne pala oma viiespildil, mis valmistas külalist sedavõrd, et ta soovitas koolijuhatajal E. Tarjusel selle grupiga esineda ka eeloleval üldlaulupeol, kus hr. E. Tarjus on üks dirigent.

Hr. H. Rajamaa sai kokku ka E.K. Gbg. osak. Mängukooli, Alingsåsi ja Jonseredi täienduskooli õpetajatega ja kasvatajatega. Nii mängukool kui ka täienduskoolid lõpetasid kahjuks oma kevadperioodi tegevuse nädal varem väljasõiduga Boråsi loomaaeda. Kasvatajad ja õpetajad olid oma kasvandike kooliinspektori külaskäigule ette valmistanud, lapsed ootasid külalist pikissilmil, olid ka sahm õppinud, et külalisele oma oskusi näidata. Kasvatajadõpetajad tutvustasid hr. Rajamaale laste töödega ja aasta jooksul üleskerkinud küsimustega. Samal ajal andis hr. Rajamaa kasvatajatele praktilisi näpunäiteid ja juhendeid koolipäeviku pidamiseks, kirjavahetuse kindlat alahoidmist jne.

H. Rajamaa külastas ka E.K. Göteborgi osakonna bürooruumi Eesti Majas. Üllatust valmistas külalisele mängukooli laste joonistuste "näitus" Kalevipoja üksikuist illustatsioonidest, mis asetuvad bürooruumide seintel. Külaline tutvus ka E.K. Göteborgi osakonna raamatukoguga, kus leidub koguke lasteraamatuid ja eestikeelseid ajalehti ja ajakirju, mis on ilmunud vabas maailmas. Hr. Rajamaa võttis samuti osa ühislikkonnas Põhjalatütrede/Kalevipoeg sisetevetuse pidulikest lõpukõnnidest, kus ta esines lühida sõnavõetuga, puudutades m.s. eesti laste vähest juurekasvu, tõi näiteid juudi rahvusest, nende kokkuvõtmisest, millest võiksime eeskujuna võtta. "Peak-sime püüdnud unustada kõik omavahelised arusaamatused, kui tahame rahvusena edasi püsida." Ta soovitas noortele igal ajal ja igas kohas kõnelda omavahel eesti keeles. "Alult sel moel saame ja suudame säilitada oma keelt ja rahvust," ütles mag. H. Rajamaa.

Eesti-Rootsi maavõistlus Stockholmis

Nädalavahetusel 16-17/6 peetakse Solentuna spordiväljakul Turebergis järjekordne maavõistlus Eesti ja Rootsi vahel, nimelt kümnevõistluses, mis on sjandi algusest olnud eestlaste tugevamaid alasid.

Meenutagem tähti nagu Aleks. Klumberg, Heino Lipp, Uno Palu ja Rein Aun. Üsna põlv kümnevõistlejaid on peale kaivanud ja mõeldunud sügisel saime teise 8000-punkti mehe Toomas Berendseni näol.

Kahjuks viibib võistluste ajal osa rootsi paremiku USA-s, kuid nende kuulsus Lennart Hedmark olevat vormis ja tuleb stardijoonel.

Kutsume asjast huvitatuid seda spordisündmust jälgima. Täpne kellaajaga tehakse teatavaks muuseumis Dagens Nyheteri spordilehekülgedel pealkirja all "I dag" resp. "I morgon".

ke (Maria Broberg) pr. Soovere sõbrataridena.

Vaatuse esimene pilt iseloomustas peamiselt noorte kohanemist uues, eeskätt tehnilises ühiskonnas, kusjuures noored, hoolimata sellest, et näisid liiga noored üliõpilastena, täitsid oma esimest lavakohustust suurepäraselt. Eriti tubli oli Chr. Penno.

Signe Pinna oli oma lühidas roolis hoogne, temperamentne ja — teadagi — lavaruumis kõigiti kodune. Eriti meelejääv on nõnans, kus ta sõnadega "raha ei haise" alapeole siirdudes oma sõbratari (kes kurdab, et Västriku kalavabrik haiseb) kaasa tõmbab.

Helvi Kelement pr. Nägeliku-na osutas head näitlejatalenti nii tübis, sõnas kui miimikas. Maria Broberg pr. Arukena oma "kuldpruuni" parukaga oli pandud koomilist ossa etendama. Ta täitis selle ülesande kõigiti korraldunult.

Võib-olla oleks elu Uues Maailmas rõhkem õiges perspektiivis nähtavale tulnud, kui alapiidu, millega tähistati Taadi ja Memme 60-aastast pulmapäeva ehk teemantpulma, oleks toi-

Esimene järel- vanker

Tallinna venekeelne päevaleht avaldas hiljuti pikema artikli koos fotoga "Nõukogude Eesti esimesest süvilast rastele".

Nimelt on Tallinna lähedal Kose linnas tehases ehitatud suvila rastele, mis tegelikult on tavalline "husvagn". Ajaleht märgib, et Kose-meeste saavutus on leidnud tähelepanu üleilmaulises ulatuses.

munud näite. cocktail-party'ga laval. Nüüd saime ainult teada, et kunstnik tõi oma maali rannapiigast juubilaridele kingiks (Neidi oli nende tütre tütar). Saim teada, et Jüri oli juba ammu abielulunud Neidiga ja et elu Uues Maailmas sai paroodilise iseloomustuse. Sel viimisel vaatusel oli siiski üsna lõtv seos eelmistega.

Muusikalise saate teostas Helga Andree klaveril — nii pliidite vahel kui ka puhuti tegevust kaastavalt. Riitetus oli kõigi tegelaste juures suurepärase ja kohane. Bernhard Faljak esines hea dekoratsiooniga. Täht oli osanud mõelda tabada ja oli ka oludekohaselt kokkuvõetlik. Isesäranis õnnestunud oli arvustat järgustav väljendav rannapiigale üksiku kivi ja rändavate plivedega sinisel taevafoonil.

Aplausi oli ohtrasti. Lavastaja ja näitlejad tänati lilledega. "Rannapiiga" mille mõningate minuspunktidest eest on autor vabustav, näis siiski meeldivat. Eriti vanemale põlvkonnale. Romantikal on oma koht tänapäevalgi. Kunstis ja kirjanduses.

Ikestatud rahvaste esindajad külalised lojaalsus-paraadil

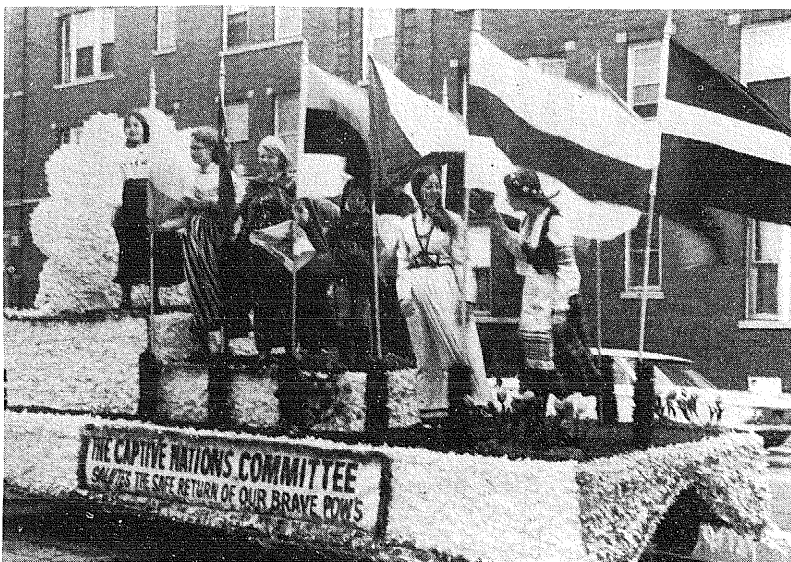
NEW YORK (VES) – Välissõdade Veteranide korraldusel toimus Chicagos 6. mail traditsiooniline lojaalsuspäeva paraad, millest külalistena võtsid osa ka ikestatud rahvaste esindajad. Rongkäigus liikus Ikestatud Rahvuste "Float", mille lippudega kaunistatud platvormil seisis rahvusrõivais neid. Eestlasi esindas seal Leili Parts. Paraadist osavõtu kulud eestlaste osas kandis Chicago Eesti Selts.

"Floatil" oli ära toodud loosung – "Ikestatud Rahvuste Komitee tervitab sõjavangide koju saabumist!" Meeleavaldus leidis aset Chicago põhja-lääne osas, kus rongkäik liikus mööda Milwaukee avanüüd kuni Logani platsile, kus koguneti seal asuva aasamba juurde, et kuulata päevakohaseid kõnesid leegionäridelt, kes rõhutasid, et ei tohiks anda amnestiat sõjaväeüksustele ja sõjaväeüksustest kõrvalhoidjatele.

Kui annaksime andeks selliste kurjategijatele, võib meie maad tabada kriitiline olukord, kui vaenlane peaks ründama ja ähvardama meie vabadust. Am-

nestia väeüksustele on üleskohtune nende meeste suhtes, kes ohverdanud oma elu ja tervise oma kodumaa eest. Selline samm võib viia alla üldise moraali, valmistada pettumist nendele meestele, kes täitnud oma kohust raskel tunnil ja kujuneda saatustlikuks hooiks kogu rahva vabadusele.

Kõnelejad kutsusid kõiki patriootilisi ameeriklasi ühinema ühekohtuse aktsiooni toostamiseks vastu. Eestlaste ametlik esindajana võtsid rongkäigust osa Chicago Eesti Seltsi esimees August Paets ja Rahvuskomitee peavolinik Kesk-Läänes Aleksander Köpp.

Ikestatud rahvaste esindajad demonstratsioonis Chicago Ameerika välissõdade veteranide lojaalsus-paraadil. Vasakult teine eestlaste esindaja Leili Parts. (Foto Köpp).

Pentagoni paberid anti ka venelastele

NEW YORK (VES) – ajakirjanik J.F. Ter Horst kirjutab, et Pentagonist 1971.a. varastatud salajaste dokumentide koopiad anti algul ka N.Vene saatkonnale Washingtonis. Kuna seal arvatavasti kardeti mingit provokatsiooni, teatati Valgesse Majja, et nendele olevat "eksimikmel" toodud teatavad sõjalised dokumendid. Tollal ei olnud Pentagoni dokumendid veel N.Y. Times'is avaldatud.

Dokumentide avastamise pärast oli teatavasti kohtu all Daniel Ellsberg, kes aga vabaks mõisteti, kuna valitsusasutus oli tema telefonikõnesid pealt kuulanud. Endina Nixon'i nõunik Egil Krogh ütles nüüd, et varastatud dokumendid olid "teadmata kelle poolt" edasi antud N. Vene saatkonnale. Veel samal päeval teatasid aga venelased Valgesse Majja dokumentide "eksimisest" ja palusid need ära viia. Valges Majas olnud arvamine, et venelased pole dokumente üldse vaadanudki, kuna ümbril olnud viianud.

Selgitamata jäi, kuidas venelased teadsid, et tegemist on riiklike dokumentidega, kul nad ümbrilku üldse ei avanudki.

Kirjandus-voistlus noortele

Eesti Vabadusvõitlejate Liit (EVL) Ühendriikides kuulutab välja eelmise aasta eeskujul kirjanusvõistluse paguluses elanud eesti noortele. Seekord on emakeele ergutamiseks mõeldud EVL kirjanusvõistlus avatud kõigile 10 kuni 18 a. vanustele eesti poistele ja tüdrukutele üle kogu maailma.

Auhindamiskomisjoni koosseis on sama nagu eelneval aastal: kirjanik Pedro Krusten, magister Liina Keerdoja ja luuletaja Jyri Kork. Teemade valik on tänavusel võistlustel suurem ja nimelt: järgnevad: 1) Ülemaailmsed Eesti Päevad (mälestusi viimastest või soove järgmistest suhtes), 2) Skaudilaagri mälestusi, ja 3) Vaba teema Eesti ainetel.

Kirjatöö pikkuseks on 750 kuni 2500 sõna ehk umbes 3 kuni 10 masinakirja lehekülge. Sisseastumise tähtpäevaks on 15. det. 1973 ja auhind kuulutatakse välja 24. veebr. 1974. Tööd, varju nime all, sisse saata aadressil: Jyri Kork, 117 Julian Court, Greenbelt, Md. 20770, USA.

Esimene auhind on 100 dollarit, teine 75 ja kolmas 50 dollarit.

Möödunud aasta võitjateks osutusid kolm eesti galdi Ühendriikides: Kristiina Pedak Baltimorest, Tiina Kirsas Buffalost ja Kaie Põhi New Jersey'st.

Eesti Vabadusvõitlejate Liit jääb lootma kõikide eesti noorte osavõttele igas maailma-kaares kättesaadava aasta eestikeelsel kirjanusvõistlusel.

Sakslaste uus mees

BONN (EPL) – Kristlik-Demokraatlik Unioon (CDU), läänesaksa endine valitsus/ ja praegune opositsioonipartei, valis oma uueks esimeheks prof. Carl Carstensi, kes liidupäeva liikmeks valiti alles möödunud sügisel, kuid on äratanud suurt tähelepanu oma andekusega, kõneoskusega ja tegutsemisviisiga. Ta läi valimistel välja end. välisministri Gerhard Schröderi häällevahekorraga 131:26.

Uus erakonnajuht, kes partei juhtimisele pääsemisel kujuneb uueks saksa liidukantsleriks, on olnud diplomaatilises teenistuses ja riigisekretär. Senine erakonnajuht Rainer Barzel lahkus pärast selle, kui ta erakonna juhatusele maha häädeltati Lääne-Saksamaa UNO-sse astumise küsimuses (küsitusimes oli nii lääne kui ida ühine liikmeksastumine, mida Barzel pooldas, mitte aga enamuse).

Jaak Nõu kaitse doktorivõttekirja. Stockholm. Kuninglikus Tehnikaakadeemias 18. mail s.a. Opendendiks oli professor Brundell Lundist ja väitekirja juhendajaks oli professor Brander. Jaak Nõu töötab nüüd biotööriktoria. Kommerskollegium'is. (Foto Ants Nõu).

JAAN MUREKAS Great Neck Long Islandil USA-s tähistas 85-ndat sünnipäeva. Kodumaa pidas ta Vabadusvõitlaste osavõtte aastad autasuulna Lalmaja muisas kuni põgenemiseni 1944. Töötas USA-s kuni 78-nda eluaastani oma poja ettevõttes.

Pressi-tsitaate

Inimeste kriis

Vaba Eesti Sõna valdas oma 24. mai numbris järgmise kommentaari, mis puudutab inimeste kriisi eesti organisatsioonides:

– New Yorgi Eesti Haridusseltsi peakoosolekul juhtus ennekuulmatu lugu: ei saadud sellisel esimeest, järelkult ka mitte uut juhatajat! Seega ka Eesti Majal New Yorgis puudub ajutiselt "peremees". Tähehamb:

Seltsiga ei ole midagi katki: kui aasta esimeseks veerandiks on tublisti üle 600 isiku ära maksnud 15-dollarilise liikmeks- ja laekumine jätkub, on selts terve.

Need eestlased, kes ka väljapoolt New Yorki ning metropolitaani piirkonda panid kokku enam kui 22.000 dollarit New Yorgis asuva Eesti Maja olukorra saneerimiseks, võivad olla samuti rahulikud: maja on palju parandatud ja kohendatud, paarkümmend tuhat toetusraha aga on alles pangaarvel.

Mitte kaua tagasi pakuti ühes teises jõukas eestlaste keskkuses, ka oma Eesti Majaga, koosolekul esimehe kohta järjest 18 kohalikule tegelasele, ilma võtjat leidmata.

Saja-aastane ajaleht kirikutornis

TORONTO (ME) – Kui Richard Pulk ja Hjalmar Kuld ronisid treppe ja redeleid mööda Vana Andrese kiriku tornitipu, leidsid nad seal 103 aastat vana ajalehe. See on "Christian Observeri" number aastast 1870 – seega trükitud 3 aastat pärast Kanada sünnipäeva.

Kiriku iga ulatub sinnani ja see oligi põhjuseks, et Toronto Esimene Eesti Ev. Lut. Usu Koguduse renoveerimise toimekonna liikmed tegid põhjaliku inspektsiooni kirikus, mis olnud eestlaste pühakojaks koos lülastega viimased 22 aastat. Kuna kogudus läheb vastu oma 25. aastapäevale, siis selleks ajaks tahtakse lüüdnud seinad katta värsket värvi. Ka katus uuendatakse. Kogu remont on arvestatud umbes 50 000 dollarit ja selle läbiviimiseks andsid nii eesti kui läti koguduste täiskas- kogudustele volitused.

Tähehamb: on tegemist inimeste kriisiga. Ennast ühis- kondlikuks tegevuseks ohverdava isikute arv on väike, mille tõttu aktiivsetelt võetakse "mitu nahtka" ja nad vasivad. Isiklik elu vajab ka elamist, milleks seltsides, komiteedes jne. tegutsesvatel inimestel aeg kipub kasi- naks jääma. Ja mõnelgi juhtumil peletatakse teovõimsad ja teotahelised isikud organisat- sioonidest eemale nende promi- tiivse mõlemisega isikute poolt, kes kahtlustavad organisat- sio- nides tegelasi aauhnuse rahulda- mises või koguni omakasu taot- lemisses.

Ühisondliku tegevuse juhtide ja töötajate juurdekasvu prob- leemile tuleb omistada järjest suuremat tähtsust ning tähele- panu. Loomulik reserv on noor- red, kuid nendel on tarvis ping- eliselt töötada isikliku karjääri tegemiseks, nad on töökohta tõttu liikuvad kui vanemad, juba püsivalt paigale jäänud nime- sed. Ka kasvab ühisondlik va- stutustunne ja toimub üle huvide ning väärtuste ümberhindamine koos aastatega, mille tõttu vane- mad inimesed on kergemini val- mis aega ning energiat pühenda- ma organisatsioonide, kogu- duste jne. tegevusele.

Siit järeldus: noori tuleb tõm- mata ühisondlikule tegevusele ja neile usaldada ka juhtivaid kohti. Oligi et enamuse ajale- haob, mõnest saab siiski asja. Lakkama peaks aga nusiemi- ne, et organisatsioonides on juht- tideks rohkesti vanu inimesi. Esitaks on nende kogemused tarvilikud, teiseks ei tule vana kaevu enne täis ajada kui uus vett annab, s.t. on küllalt noori tegijaid ja juhtijaid.

Gnadenteich sai kullast ametiristi

Toronto Eesti Ev.-Luteri Usu Kolmainu kogudus andis oma õpetajale O. Gnadenteichile tema koguduse peale õnnista- mise künnendal aastapäeval kuld ametiristi.

Teatavasti annab kuld ameti- risti kinkimiseks ja kändmises kula Eesti Ev.-Luteri Usu Kiriku Konsistoorium ja peapiiskop.

Ametiristi üleandmine toimus pühapä., 27. mail jumalateenistu- sel. Külalisena jutustas Hamil- toni koguduse õp. A. Kivisikk, kes ka koguduse nimel andis õp. O. Gnadenteichile kuldristi üle.

Marta Kaasik, pärit Valga- maalt, Riidajast, tähistas 17. mail oma 80-aastast sünnipäeva Seabrookis, USA-s. Oli algkooli- lõpetajaks Tõrvas, Helmes ja viimati Tartus. Lõpetas Tartus konservatooriumi ja oli pärast seda Tartu Õpetajate Seminaris klaveri- ja lauluõpetajaks.

Ins. E. Sumer tähistas 23. mail Santa Cruz'is, Kalifornias oma 80-ndat sünnipäeva. Ta on sündinud Rakveres. Lõpetas Politeh- nilise Instituudi Peterburis. Tegi kaasa Eesti Vabariigi loo- misaastad. Oli Eesti Inseneride Ühingu ja üks Tallinna Tehniku- mi asutajaid. Töötas E.V. Sõja- ministeeriumi Varustusvalitsu- se Tehnikaosakonna juhatajana. Akadeemiliselt kuulub E.U.S. "Põhjala" villistlaskonda.

New Yorgi tenor Heino Aalde, kes jatkas ka õpinguid laulu alal, asus elama Kaliforniasse. Ta töötas ühes reisibüroos, mis üle viidi New Yorgist Encinosse, Los Angeles lähedal.

Eesti Ameerika Republika- ni Klubi Kesk-New Jerseys valis oma peakoosolekul juhatuse koosseisus: esimees Argo Kurs, abiesimees Edda Treumuth ja Heino Maasikas, sekretärid Vir- ve Pustrom, Meeli Maasikas ja V. Krimm, laekur Carl Treu- muth ja propaganda Harry Ver- der. Juhatuse nõunikeks valiti dr. Elmar Pustrom, Rudolf Panksepp ja A. Treumuth.

Tiiu Kadak:

"Olen nii õnnelik et olen jälle siin"

— Olen õnnelik, et olen jälle siin, ütles jutujamisel Eesti Päevalehele Lõuna-Aafrikast oma akvaarileid näituse avamise ja laulupeo puhuks Stockholmist lennuteel saabunud keeleõpetajast kunstnik Tiiu Kadak. Koos oma abikaasa Kaul-Andres Kadakuga ründas ta 25 aastat tagasi Rootsisist välja Johannesburgi ja pole seda mitte kahetsenud. Nüüd on ta esimest korda Euroopas tagasi. Ta on õnnelik Rootsis nii paljusid vanu sõpru ja tuttavaid eest leides. On rõõmus, et meil on oma Eesti Maja, kus ta viibis ka äsjaal rahvariiete demonstratsioonil ja võis kogeda, et siin meie nooredki on agarad kauneid traditsioone edasi kandma.

Tiiu Kadak, kes maailmist hakkas harrastama alles oma uues elupaigas, pole kunagi käinud üheski kunstikoolis. Ometi on ta viimaste aastate jooksul teinud suuri edusamme, saades rahvusvahelise tunnustuse osaliseks. Ta on esinenud mitmel näitusel ka väljapool Lõuna-Aafrikat, m.h. USA-s ja Itaalias. Iseõppijana on ta tõeline ime, ütles tema kohta üks meie kunstikriitikut Stockholmist. "Ta on teinud endale nime lilledel spetsialistina anglo-saksl maades, kus just lilledel maailmise oskus nii kõrgele tasemele on viidud. Juba see on tähelepanu vääriv saavutus."

Minul on maalikunsti vastu alati olnud suur isiklik huvi, jutustab kauge küllaline. Lõuna-Aafrikas elades imetlesin alati sealset loodust ja eriti muudigi lilli. Kuna pikemat aega olin raskesti haige, soovits minu arst, et leiaksin mingi huviala, mis sunniks hädad ja vaevad unustama. Nii võtsingi siis ise pintsli kätte. Esimestest akvaarileid katseist sai niisugune süvenemine maailmisse, et sellest enam lahti ei saagi. . .

Pärast esimesi edusid Johannesburgis oli Tiiu Kadakul isiklik näitus Roomas kaks aastat tagasi, mida turismi edutamiseks korraldas Lõuna-Aafrika Turismi Peavalitsus (South African Tourist Corporation). Samal ajal oli itaalia naiskunstnike ja kirjanike kutseala ühingu sajanda aasta juubel. Ühingu esinaine käis pr. Kadaku näitusel ja palus kolme tööd laenuks Florentsi, kus need Sdrozzi aadli suguvõsa palees toimunud kunstinäitusel välja pandi. Eestlanna edu Itaalias kroonis itaaliakeelne audioploom. Kõik 22 väljapanekut müüdi.

Novembrist 1972 kuni käesoleva aasta märtsini toimus Pittsburghis, USA-s, Hunt Botanical Institute'i korraldusel näitus, millest osa võttis 200 lillemaalijat kogu maailmast, nende hulgas ka Tiiu Kadak oma töödega.

"Seal oli lillemaale mitmes zhanris — nii nagu iga kunstnik neid nägi ja tunnetas, kas maastik taustal või üksiku eksemplarina," lisab kunstnik.

Küsimusele, milliseid lilli ta Lõuna-Aafrikas on maalunud, kõneleb ta kõigepealt proteast, mis madalast taimest kasvab puu kõrguseks. Oied on niihästi kujult kui värvide poolest õige mitmesugused. On piklikke õisi ja õisi, mis meenutavad vesiroose. Värvidest on peaaegu kõik esindatud, isegi roheline, varjund, puudub vaid sinine.

Kapimaal, kus talveti lumi maas, esinevad lume protead. Sealsetes Swartbergi mägedes tuleb enne valge õis maa seest välja, siis alles tema lehed. Protea õied on väga meelikad. Ta võib kasvada ükskõik kui kehvval pinnasel, ent vajab niiskust. Samuti on Lõuna-Aafrika kanaribik rikas maitstva mee poolest ja omab erikujulisi õisi, kas valgeid, lillilaid või rohekaid, piklikke või ümmargusi.

Kanaribik on kas madal või siis inimesest kõrgem pöösas. Kuna niihästi protead, kanaribik ja aloed on looduskaitse all, siis peab nende maalimisega väga ettevaatlik olema, sest murda neid ei tohi. Maanteede ääres leidub neid külluses ja kunstnik jutustab, et sõites jääb mulje nagu oleks tegmist niigula suure pargiga.

Huvitav oli kuulda, et kunstnik koos abikaasaga sattus kaugesse Johannesburgi täiesti juhuslikult. Tiiu Kadak oli paguluse alggaastal eesti õhtugümnaasiumis inglise keele õpetajaks nooremates klassides. Ühel päeval tuli soodne kohapakkumine õpetaja kohale Johannesburgi. Kolleegid palusid pr. Kadakalt Lõuna-Aafrika saatkonda uurima minna, kas pakkumisel ka mingi konkreetne alus olemas. Lahke ametnik ütles aga, et abielus naisõpetajaid ei soovita, kuna naine peab jääma koju, kus on tema õige koht.

Leivateenimise mure olgu

abielumeeste kanda. Ainult valialised naised, kellel teenistus hädavajalik, võivad tööl käia. Saatkonnas soovitati, et herra Kadak õpetaja koha vastu võtaks, mida viimane ka tegi, kuigi ta tegelikult on juriidilise haridusega.

Lõpuks kuulsime ka eestlastest, kes Lõuna-Aafrikas elavad. Täpsed andmed nende arvu kohta Tiiu Kadakul puuduvad, kuna sealised vahemaad on nii suured. Kokku olevat kaasmaalasi saja ümber, neist umbes 20 eestlast Johannesburgis, aga kõige rohkem Kaplinnas.

Aeg töötab meie kahjuks, eriti noorte osas, kes abielluvad võõrastega ja kaovad meie väikesest ühiskonnast. Aga me käime koos Vabariigi aastapäeval ja Johannesburgi Eesti Seltsi peakoosolekul. Seda juhiavad praegu kolm naist: pr. Valja Linari-Lindholm esinaisena, pr. Elsa Paulson laekurina ja Tiiu Kadak sekretärina. Isegi Johannesburgis oli meil rahvariiete kursus ja näitus, lõpetab kauge kaasmaalane, kellel enne näituse avamist oli veel üsna mitu praktilist probleemi lahendamata.

KARIN SAARSEN

Sugulaste külastusi

Okupeeritud kodumaa teateil külastas Rootsis sugulasi Hilda Saabo. Isa matusel viibis Andres Alstrom ja õe matusel Malvine Angemachs.

Kanadas elavad venda külastas Leo Soots, Lääne-Saksamaal õde Olga Perme ja Ida-Saksamaal elavaid sugulasi Helmi Saarmann ja Arnold Veiderpass.

Ameerikast sõitsid Linda Sootsile külla sugulased, Lääne-Saksamaalt Rosalie Pacheili tütar ja Ida-Saksamaalt Reet Lahel tütav.

Tiiu Kadak, lillemaalija Lõuna-Aafrikast. (EPL foto Lepper)

Metsakodu peakoosolek Suviharjapidu 23/6

Maikuu keskel toimus Metsakodus Eesti Skandijuhide Kogu, miline org. on Metsakodu juriidiliseks omanikuks ja hooldajaks, korraldab Peakoosolek. Osa võttis 30 hääleõiguslikku liiget. Koosoleku päevakorras oli tavakohaste aruannete, tegevuskava, eelarve ja valimiste kõrval raskuspunkt veel 1975 Metsakodu toimuval Maailmaalagril ja Metsakodu väljaheitamisküsimustel.

Peakooosoleku avas senine esimees I. Loorand, kes valiti ka koosoleku juhatajaks. Sekretäriks valiti Malle Antsmaa. Nagu tegevusaruandest selgus, ei varjutanud Kanadas toimunud Eesti Päevad tegevust Metsakodus, vaid ürituste hulk aasta kestel oli nagu tavalliselt kolmekümne lähedal ning nendest osavõtjate ja Metsakodu külastajate arvu võib hinnata 2500-le.

Suurimaks murranguks on olnud elektril sissetoomine Metsakodusse. Majandisjuht G. Ilves võis konstateerida, et ka majandus on olnud stabiilne lähikülguga ca 15 000 kr. Uus eelarve võeti vastu sama summa suurus. Uudismaa ostusummast on looviosa tasutud, järgioleva parriklennetuhande krooni tasumise loodetakse ühiskonna abiga kahe aasta kestel hakkama saada.

Käesoleva aasta tegevuskava võeti esitatud kujul vastu. Pikas ja ühesdas ürituste reas tuleks esile tõsta Suviharjapidu. Võidupühal 23. juunil, kus peokõneljaks on dr. Ilmar Suig ja kuhu esinema on lubanud tulla ka 30-liikmeline rahvatantsijate grupp Torontost. Tänavu toimub Metsakodus veel 10. Leerilaager, rida laagreid, kursusi ja muid kokkutulekuid. Ja loomulikult talgutööd — igal vabal nädalalõpul.

Planeerimistoimkonnale anti vabad kõed eeltööde ja tegelike

tööde jätkamiseks esitatud plaanide kohaselt. Kapitalsemad neist on Suurtere juurdeehitus, uue laagriköögi ja söögisaali püstitamine ja palju muud maastikul vastavalt Maailmaalagril vajandustele.

Palju tööd on ees, palju majanduslikku tuge on vaja, kuid ühine eesmärk — Metsakodu tööleaks noorteparadiisiks ning "Siht 75" peaks kõik eestlased ühendama tugevaks tervikuks Rootsis!

Eksamid

Toomas Troost Washingtonist lõpetas Yale ülikooli keemia alal BA kraadiga. Ta oli kolm aastat Yale ujujumeeskonnas liige. Ta asub alul tööle National Institute of Health patoloogia osakonda Bethesda, Md., et hiljem siirduda arstiteadust õppima.

Eva ja Maarja Krustenid Washingtonist lõpetasid George Washington ülikooli ajalool BA kraadiga. Maarja valiti ka Phi Beta Kappa honor society liikmeks heade õppetulemuste tõttu. Nende vanemale anti eriline vastuvõtt sel puhul ülikoolis.

Thomas Mart Lukman lõpetas Manhattan kolledži BA kraadiga sotsioloogia alal.

Ado Vill ja tema abikaasa Kathy Valparaíso lõpetasid Purdue ülikooli Lafayette's Indianas. Mõlemad kavatsevad jätkata õpinguid mag.-kraadi saavutamiseks.

Hnuar Pohl New Jersey'st lõpetas BS kraadiga College of Environmental Science and Forestry Syracuse, N.Y. Ta läheb edasi õppima Prantsusmaale, teostades uurimistööd ümbruskondade (environmental) alal.

Leinateated

New Yorgis suri 11. mail Karl F. Joonas, sündinud 23. juulil 1917 Torvas, Eestis.

Sydney's, Austraalias suri 3. mail Friedrich Stockholm, sündinud 22. jaanuaril 1914 Tallinnas.

EELK Göteborgi ja Lääne-Rootsi koguduses toimus leerilaste õnnistamine 26. mail Kristiine kirikus. Pildil esimeses reas vasakult: Eva-Maria Voksep, Hti-Luule Tahvonen, õp. Karl Kool, Aiti Hillevi Kullasaar, Merike Merelaid ja Lena-Monika Tahvand. Teises reas vasakult: Rein Aadli, Aarne Sulev Peet, Jüri Aadli ja Toivo Klaamas. (EPL-foto Kopler).

Lõuna-Rootsi EM peakoosolekult

LUND (EPL). — A/S Lõuna-Rootsi Eesti Maja korralisel peakoosolekul 27. mail Lundis, Akadeemilise Ühingu "Kajutani" saalis, otsustati suurendada aktsiakapitali seniselt 50 000 kroonilt 100 000 kroonile. Uueks juhatuse esimehiks valiti tsiviilinsener Rein Asu ja uueks asjaajaja direktoriks tsiviilökonom Lembit Aring. Aktsionäride arv on kasvanud 234 isikule ja organisatsioonile 501 aktsia-ja. Peakoosolekule järgnevas kolmillaus kõneles Eesti Laenu-ja Hoiu Ühise direktor A. Ventsel.

Peakoosoleku avas ja tervitas kokkutulnud aktsionäride juhatuse esimees pr. Hildur Möttus, kes valiti koosoleku juhatajaks ja kirjatöimetajaks Eeva Merike Kangro. Hääleõiguslike nimed kiirgati: kohal oli 191 häält. Protokolli kiirgati valiti Leonti Kiive ja Arnold Sergio.

Majandusaruande esitas seejärel majandusjuht Madis Laas kr. 52.989:94 suuruses, ülejäägi- ga kr. 2.251:25. Aktsiakapitali suuruseks oli 21. mail kr. 50.100:— Kulude-tulude arve oli kr. 3.679:55 tasakaalus ja bilanss 31. dets. 1972. a. kr. 22.554:02, näidates ülejääki kr. 1.313:02. Peakoosolek kiinnitas esitatud aruanded, kusjuures ülejääki otsustati juhatuse ettepanekul kanda järgmise tegevusaasta arvele.

Juhatus ettepanekul nii juhatus kui revisjonikomisjon töötavad tasuta, mis kiiduvõlveldusega kiinnitati peakoosoleku poolt. Järgnevate valimiste eel teatas juhatus esimees pr. Hildur Möttus, et ta isiklikel põhjustel astub tagasi. Seejärel valiti juhatusse Agu Kriisa ja senised juhatusliikmed Arnold Sergio, Bernard Kangro, Rein Asu ja Herman Öödik ning asemikeks Leonti Kiive, Ardaleon Prees, Julius Hohenesse, Hilja Taska ja Andres Koern.

Juhatus esimehiks valis peakoosolek Rein Asu ja asjaajajaks direktoriks Lembit Aring. Väljastpoolt juhatuse koosseisu. Revisjonikomisjoni valiti tagasi Aleksander Sagim ja Harald Viirsalu, samuti asemikud Helmut Riispere ning Mart Nõmm. Juhatusse on väljastpoolt kutsutud majandusjuht Madis Laas ja sekretär Eeva-Merike Kangro, samuti David Karopunn.

Peakoosolek otsustas ühel suurendada senist aktsiakapitali kr. 50.000 suuruses kr. 100.000-ni. Esimeheks aktsiakapitaliks oli 1972. a. kr. 11.100:— Seejärel andis uus juhatuse esimees Rein Asu ülevaate maja muret-

semise ja selle majandamise kohta, selgitades seda tema poolt koostatud kalkulasioonide ja tabelitega. Võeti rohkeid sõna ja näidati elavat huvi asja vastu.

Olgu märgitud, et uus asjaajaja direktor, majandusteadlane Lembit Aring on lõpetanud Kaubandusülikooli Göteborgis ja ta töötas mõni aasta Eskilstunas. Säl kujunes ta peatselt eesti seltskonna juhiks, olles Eesti Seltsi esimehiks, samuti esimehiks ja organisatsiooniks Eskilstuna Eesti Maja aktsioonile. Möödunud aastal sai ta uue tööleasende Lundi linnavalitsuse juures ja kolis oma kodulinna tagasi. Tema tagasitulek sinise eestlaskonna aktiivtegelaste nooremisse kaadrisse on tere- tulnud ja rõõmustav.

Peale tunnustuse ja tänusõnu lahkunud juhatuse esimehele pr. Hildur Möttusele lõpetati peakoosolek ja siirduti lähedalasuvasse Kultuuri kohvikusse. Seal kõneles Stokholmist kohalesõitnud Eesti Laenu- ja Hoiu Ühise direktor A. Ventsel.

Omas sihtkohas esitades eesti ühistegevuse tekkimisest kodumaal juba eelmisel sajandil ja esimese ühistegelise eesti rahaasutuse rajamisest 1902 Tartus, Eesti Laenu- ja Hoiu Ühise nime all (millise nime edasikandjaks on nüüd Stokholmis eesti rahaasutus), rõhutas dir. A. Ventsel seda määratud tähtsust, mis eesti elu tõusule on etendanud omand rahvuslikud kreditaasutused. Eesti Laenu- ja Hoiu Ühises on praegu kr. 5.215.000 hoiuseid ja 1.451 hoiu arvet. Need arvud võiksid olla mitmekordselt suuremad, kui kõik kaasmaalased koon- daksid omad hoiused o m a eesti rahaasutusse. Sellest on toetatud eesti üritusi ja ettevõtmisi üle kr. 150.000 ja antud kaasabi eesti Majade rajamisel Rootsis. Sest ainult eesti rahaasutus toetab eesti inimeste ja organisatsioonide tegevust. Peale selle abistab ELHÜ kaasmaalasi testamentide tegemisel ja koos-

A/S Lõuna-Rootsi EM juhtkond. Istuvad vasakult: majandusjuht Madis Laas, end. juh. esimees Hildur Möttus, uus juh. esimees Rein asu, sekr. Eeva-Merike Kangro ja asjaajaja-dir. Lembit Aring. Tagumises reas: rev.-kom. liige Aleksander Sagim, juhatusliikmed Agu Kriisa, Herman Öödik, Bernard Kangro, Arnold Sergio, Täna? esindaja David Karopun ja juhata. asemik Ard. Prees. (Foto Toomas Asu)

Ameerika Hääl vajab toetust

Välisministeeriumile alluva riikliku informatsiooniasutise (U.S. Information Agency) eelarve arutamise puhul Senati välissuhete komitee tööle komitee esimees senaator J.W. Fulbright järe eelarvesumma kärpimist, sekkord vähemalt 10 prots. võrra. Senaator Fulbright on varem korduvalt esinenud raudeesriide taha suunavate raadioasutuste, esmaajones Radio Free Europe ja Radio Liberty vastu, nimetades neid "külma sõja jäätmeteks".

Kui onformatsiooniasutise eelarvet, eriti Ameerika Hääl osas, vähendatakse, siis on kart, et kannatavad kõige enam Balti saated. Need on N. Vene valitsusel ja USA-s venesõbraliku poliitikat toetajatel ametisikutel eriti pinnuks silmas.

Ameerika Hääl eestikeelsele saadete jätkamise kindlustamiseks kutsus Eesti Rahvuskomitee eestlasi üle kogu USA üles saatma asjaomastele senaatoritele kirju, et U.S. Information Agency eelarvet ei kärbitaks.

Senati välissuhete komitee koosseisus on: demokraadid J.W. Fulbright (Arkansas), John Sparkman (Alabama), Mike Mansfield (Montana), Frank Church (Idaho), Stuart Symington (Missouri), Claiborne Pell (Rhode Island), Gale W.

McGee (Wyoming), Edmund S. Muskie (Maine), George McGovern (S. Dakota) ja Hubert Humphrey (Minnesota). Republikanidest kuuluvad komiteesse: George D. Aiken (Vermont), Clifford P. Case (New Jersey), Jacob K. Javits (New York), Hugh Scott (Pennsylvania), James B. Pearson (Kansas), Charles H. Percy (Illinois) ja Robert P. Griffin (Michigan).

Kuna komitee ettepanek tuleb Senati üldkoosolekul kiinnitamisele, on soovitatav saada protestikirju eelarve vähendamise vastu ka kõigile teistele senaatoritele.

L. Rootsi EM aktsionäre

LUND (EPL) — Lisaks varem avaldatule on A/S Lõuna-Rootsi Eesti Maja aktsiaid omandanud järgmised isikud ja organisatsioonid:

Erik Anari, Malmö, Leida Anari, Malmö, Lia Asu, Malmö, Toomas Asu, Malmö, Johan Patrik Holtz, Lund, Mare Holtz, Skurup, Peeter Joakim Holtz, Skurup, Mai Kaaman, Malmö, Piret Kaaman, Malmö, Kristel Kaldjäär, Malmö, Reet Kaldjäär, Malmö, Helmi Kalmar, Lund, Martin Kurol, Angelholm, Madis Laas, Lund, Max Lasberg, Lund, Thelma Lasberg, Lund, Jaan Mihkel Lõhmus, Bjärred, Patrik Lõhmus, Lomma, Leida Mägist, Lund, Annika Möttus, Bjärred, Kerstin Möttus, Bjärred, Kristina Möttus, Bjärred, Mai Prison, Landskrona, Helmi Praks, Lomma, Lembitu Sergio, Lund ja Koppenhaagenis Eesti Selts "Eesti Kodu".

21. mail oli A/S Lõuna-Rootsi Eesti Maja aktsiakapitali suuruseks kr. 50.000:—. Aruande järgi on aktsiaid omandanud: Lundis 103 isikut 214 aktsiat, Malmö 44 isikut 103 aktsiat, Helsingborgis 22 isikut 28 aktsiat, Koppenhaagenis 12 isikut 61 aktsiat, Landskronas 10 isikut 18 aktsiat, muljalt üle maa 29 isikut 48 aktsiat ja 14 organisatsiooni 29 aktsiat. Kokku on omandatud 234 isiku ja organisatsiooni poolt 501 aktsiat.

Aktsiaid saab tellida, sisse- makstes AB Lõuna-Rootsi Eesti

Näitekunstnik F. Pettai 85

24. mail tähistas oma kodus New Yorgis 85-a. juubelit lavaveteran, näitekunstnik, Eesti teeneline näitleja Ferdinand Pettai.

Juubilari elutööga on seotud lahutamatu Eesti teater. Juubilar pühendus täielikult teatril 1910, "Vanemuise" tollaegse direktori Menningi kutsel. Pärinedes Kaagjärvelt, kus ta vanemad olid põllupidajaks, lõpetas ta Valgas linnakooli ja siis Peterburis Tšernjajevi gümnaasiumi. Teater tõmbas teda maagilise jõuga juba koolipoisena. Seepärast õppiski F.P. Peterburis gümnaasiumi kõrval Zaslavski ja Fislari muusika- ja teatrikoolis, kus ta õpinguid jatkas ka pärast abituriumi. Samas toimusid ka esimesed eesti näitetrupis, kuni juubilar 1910 jäävalt pühendus teatril. Sellest on möödunud 63 aastat! Vanemuist läks ta 1911 Pinnakult Estoniasse, siis täiendama Peterburgi ja 1913 Pärnu "Endlasse". Pärast aastat Valga "Sädes" näitejuhinna oli ta 1915 uuesti "Vanemuises", kuhu jäi kuni 1931. Viibitud kolm korda õppeleandele Berliinis, hiljem veel kaks korda riigi stipendiaadina ja võtnud Vabadussõja päevil osa Ühistööst ning Punase Risti ülesannete täitmisest, siirdus ta Haridussõjale juurde näitekunsti konsulentiks. 1934-1936 juhtis ta Narva teatrit, oli aasta järe Valga "Sädes" ja siis aastal Tartus taolu ja näitekunsti epe- taja. 1938-1941 oli juubilar Võru "Kandle" näitejuht.

Tema suuri teened teatri alal hinnati 1936 teenelise näitleja aunimetusega ja kuldse teenetemärgi annetamisega. Ta on meil ainuke selle tiitli kandja paguluses. Loendamatu kordi on juubilar olnud näitekunsti kursuste õpetajaks Tartus, Valgas, Võrus, Narvas jm.

Olnud põgenikuna Saksamaal, siirdus ta koos perega a. 1950 USA-sse, kus ta lõi kaasa teatrielus. Oma auväärse elukünnisel tegeleb ta mälestuste kirja- panemisega.

Leinateated

Allentowni haiglas, USA, suri 17. mail Eduard Valja, sünd. 2. veebruaril 1904 Narvas.

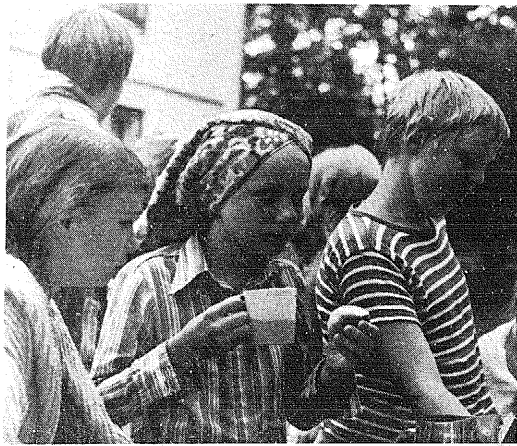
Eestis. Kloogal suri 29. aprillil Wanda Magdalena Krick.

Tallinas on surnud Stella Ernesaks, neiluna Merjam, muusika- kamehe Gustav Ernesaksa abikaasa.

Maja, Lund, postgirosse nr. 16 01 10-3 või pangagirosse nr. 418 9122 ühe aktsia hinna koos asjaajamise kuludega kr. 110:— suuruses.

Põhjalatüred/Kalevipoeg lipkonna pidulikul koondusel andsid gaiditõutuse järgmised noored (pare- malt vasakult): Margi Lohkik, Anne-Liis Havama, Tiina Suu, Linda Pilt ja Ivi Soomägi. Lipuvalves (vasakult) Katrin Soomägi, Aarne Peet ja Maare Tomson. (EPL-foto Kopler).

Üks episood "Kungla" suvikodus 1972

Rootsi lapsed eesti suvikodus

Nädalapäevad tagasi toimus Stockholmis Eesti Majas laudkonnaveestlus teemal "Kuidas võiks rakendada segaabiellusid meie rahvuspoliitilises tegevuses". Sissejuhatavatele sõnavõtteudele järgnes elav diskussioon, kus tõsteti üles küsimus, kas ja millises ulatuses on soovitatav eesti laste- ja suvikodudes vastu võtta lapsi puuduliku (või koguni olematu) eesti keele oskusega. Diskussiooni jätkamiseks toime alljärgnevas (mõnevõrra lühendatult) ära "Aspekti" (Liberaalse erakonna häälekandja) viimases numbris avaldatud artikli noortejuhi Leena Männiku sulest.

Viimased aastad oleme võinud tähele panna, et eesti suvikodudes ei viibi mitte ainult eesti, vaid ka rootsi lapsi. Rootsi laste arv on umbes kolm-neli kolmekümne viiest, millele lisandub kuus-seitse umbkeelset eesti päritoluga last. Niisiis umbes 1/3 suvikodu lastest ei valda eesti keelt ja kasvatajad peavad eesti keele kõrval ka rootsi keelt kasutama lastega rääkides.

Omavahel pole eesti keele rääkimine lastel loomulik – ega saagi seda oodata – kui neil on rootsi mängukaaslasti seltsis. Võib küsida, mis põhimõtet suvikodude pedagoogilise inspektori kontrollib eesti keele oskust ja selle rääkimist?

Miks on siis olukord sarnane? Võtsin kontakti Eesti Ahi Suvikodude Kuratooriumi juhatusliikme hr. Alepiga, et selgitust saada. Hr. Alepi jutust selgus, et eesti lastest ei jätku kohtade täitmiseks, nii et see majanduslik põhjus pole eesti keele likult tasub. Rootslasi võetakse vastu siis, kui vabu kohti alles on.

Tihti on nad eesti laste mängukaaslastes, kes ise avaldavad soovi eesti suvikodusse tulla. Suvikodude majanduslik pilt on järgmine: 1/3 rahast maksavad lastevanemad osavõtmaksu näol 1/3 tuleb kommunaal- ja riigitoetusena. Ülejäänud 1/3 tuleb hankida korjanduste ja toetuste näol.

Oletades, et kommunaal ja riik on huvitatud suvikodus viibivate laste kategooriatest, on väga hea vastata, et suvikodus viibivad ka rootsi lapsed. Peab aga toonitama, et toetuse saamiseks peab esitatud nõuet, et eesti suvikodud peavad vastu võtma rootsi lapsi.

Küsimine nüüd, kas eesti suvikodud pole sellega oma rahvusliku mõtte kaotanud, kui sinna võetakse vastu ka rootsi lapsi? Kas lastevanemad on sellest teadlikud, et 1/3 suvikodu lastest ei valda eesti keelt?

Minu mõtisklus siinjuures oleks, et kui eesti lastest kaheks suvikodus (Ojamaa ja Kungla) ei jätku, siis võiks üks suvikodudest kinni panna. Vähe-

malts peaks nendel vanematel, kes tahavad oma lapsi ainult eestikeelses suvikodusse panna, see võimalus olema. Seda saaks lahendada nii, et vähemalt ühte vahetust – Kunglas või Ojamaal – võetakse ainult eesti keelt rääkivaid lapsi vastu. Mõten ka võimalusele, kuidas paar viimast aastat läänearannikul Kärr-Sämsstadiis (nüüd tegevuse lõpetanud, EPL toim.) on toimitud.

Seal on noored eesti vanemad koos oma lastega elanud ja ühiselt vastutanud toilituse ning kasvatamise eest melle kõigile tuntud suupere eeskujul. Kas ei oleks üheks võimaluseks kasutada eesti suvikodude aegade, mil seal parajasti traditsiooniliselt tegevust ei toimu? Veelgi teisi võimalusi on kindlasti olemas, säilitamaks eesti suvikodusid.

Oleks kahju, kui majanduslike põhjustel puht eesti suvikodud tulevikus enam ei saaks pida. Tähtis on siiski, et meil püsiks suvikodu, kus on võimalik eesti lastel teutseda eestikeelse ühiskonnana. Mõte kaob eesti (!) suvikodust siis, kui see enam ei ole eestikeelne.

Eesti asundusest soome ajalehes

"Uusi Suomi" tõi oma 13. mai numbris ära Seppo Kervise artikli Kabböle eesti asundusest koos suure foto ja kaardiga Soome ja Eesti rannakualadest. Artikkel on pealkirjastatud: "Unehdettu kielivähemistö: Virolainen kalastajakylä Uudelaamaalla" ja selles jutustab autor asunduse tekkimisest a. 1906 ning omakultuuri säilimisest ja arutab ühtlasi selle võimalusi üleelamiseks. Seejuures kutsuvad ta ajast huvitatud üles Kabböle pärimusi uurima, nii kaua kui veel midagi uurida on. Soomes on nimelt etnoloogilise hea positsioon muude teadusharude hulgas, kuid ometi on Kabböle eestlased jäänud unustatud vähemuseks, nagu Kervinen mainib juba artikli pealkirjas.

Hiina traditsiooni ja tuleviku vahel

Ameeriklane Edgar Snow on läänes vist kõige enam kaasa aidanud Hiina tutvustamisele Euroopas ja USA-s, seda eriti oma viimase ja ühegi lõpetamata raamatuga "The Long Revolution", mis nüüd ilmsiksaksakeelses tõlkes Deutsche Verlagsanstalt väljaandel Stuttgartis (hind DM 28.–) ja pealkirjaga "Die lange Revolution" – Pikk revolutsioon.

Autori kõnelus Mao Tse-tungiga 1970.a. oli viimaseks faasiks läbirääkimistes ja jutuajamistes, mis kestsid enam kui 35 aastat. Esimest korda said mõlemad mehed kokku 1936.a. Sellest kirjutas Snow raamatus "Puna-täht üle Hiina". Tähelepanuväärne töö tõi ühtlasi esimesed konkreetsed ja üksikasjalikumad teated tervest Hiina poliitilisest taevast ja tema juba siis kõmu tekitavast armeest.

Esialgu polnud Snow-Mao vaheline kontakt muud midagi kui kõnelused kahe mehe vahel, kes üksteist aru said ja üksteist hindama õppisid. Hiinlased said aru, et on ka "valgeid mehi", kes inimlikult suhtuvad nende muredesse, ja need valged lugesid omakorda imetusega tohutu suurest raamatust, kes vaatamata oma suure maa-ala rikkusele ja elanike rohkusele nälgis.

Raamat "Pikk revolutsioon" näitab minu teada esimest korda, kuidas ja mispärast see revolutsioon tekkis, kuidas ta lõppes ja mis kasu ta hiinlastele tõi. Seda sündmust, mis vahetpidamata kestis 1966–69. aastani, tunneme rohkem "kultuurirevolutsioonina" nimetuse all. Selle sisu seisib partei ja valitsusriigikondade puhastamises. Aga mitte puhastamises sovjettide mõttes, s.o. inimeste tapmises, vaid riigi juhtivate kohtadele meeste seadmises, kes tõesti olid revolutsionärid ja töötasid rahva kasuks, mitte oma võimu laendamise või maksmapaneku eest.

Autor toob väga palju arvuist sellest ajast, nii et paiguti kipume arvude rohkusele uppuma. Neid arvuist ei tooda selleks, et nendega opereerida propagandistlikult, nagu seda teevad ja tegid enamased, vaid et anda toetruu pilt sündmustest ja kirjeldada Hiinat ja hiinlasi, nagu nad tegelikult on.

Ainsa näitena mainiksin, et ministrite arv enne kõnesoleva revolutsiooni algust oli 90 ühes nendele juurde kuuluvate ametnike, asutuste ja muu kraamiga, pärast esialgsete reformide läbiviimist aga ainult veel 26! Mao suureks vastaseks oli tema tolaeagne järeltulija Liu Shao-tshi, Hiina kommunistliku partei abiesimees ja "rahvaväbari" president. See Liu, kelle kätes oli suur võim, tuleb raamatut lugedes alata meelde N. Liidu tippmehi ja Stalin, Hruštšov, Brežnev jne., kelle esimeseks eesmärgiks elas on alati võimu suurendamine ja oma isiklike vaenlaste hävitamine.

"Kultuurirevolutsiooni" päevil kadus Mao. Peagu terve maailm oli arvamusel, et ta on surmud või surivõõdli. Ta ise aga teatas maapöös, et uut Hiinat tuleb ehitada, armeed ümber luua ja keskust kurnutada, mis sõna sõttes mõttes oleks rahva keskuseks. Tema peatoeks olid ja jäid talupojad, vastandina N. Liidule, kus rõhk pandi alati vabrikutöölisele "heaolule", olgu see siis kas või ainult näiline.

Hiina on tegelik talupoegade maa. Kõik parteilikked, kõik riigiteenijad – ministrist kuni kojameesteni, samuti kirjaniik ja muud kunstnikud, ajakirjanikud j.t. – peavad teatud aja jooksul töötama maal ja tegema füüsilist tööd, kui seda ei takista haigused. See töötamine kordub nende meeste elus ja on nagu reservistide-sõjaväelaste kordamisõppused.

See on muidugi ainult üks külg neist uuendustist, mida Mao on läbi viinud. Teine suur ala, mida autor samuti käsitleb üksikasjalikult ja tõeselt hulga näidetega, on arstiteaduse ala. Alles

Mao Tse-tung – Uue Hiina ülesehitaja

nüüd on hiinlaste n.n. akupunktuur läänes läbi lööma hakanud. Iga arstiteaduse üliõpilane kinnitab meie päevil, et akupunktuuri abil on saavutatud haigete ravimisel tagajärki, mis varem olid mõeldamatud.

Kõik need ja paljud eri probleemid torkavad eriti teravalt silma, kui võrrelda Hiina olukorda enne II. maailmasõda ja praegu, varematest aegadest rääkimata. Nii näiteks on suguhaigused, mis vanadel aegadel mõlalsid Hiinas ja palju kahju nii üksikutele inimestele kui riigile töid, on paljudes provintides üldse kadunud. Ühendused nende küsimustega seilavad edasi autori kirjeldused abielust Hiinas ja sünikontrollist, mis valmistab võimudele erilist muret.

Mitte seepärast, et hiinlased ei saa aru oma maa elanike arvu kiiresti tõusu ohtudest, vaid seepärast, et Iga hiina perekond soovib mõne poisi sündimist, ja kui see soov ei täitu, elatakse endist viisi edasi seni, kui kord sünnib poeglaps.

Huvitavad on armeed kirjeldused ja selle tähtsuse allakiriputamised. Sõdurid Hiinas teevad öieti kõik. Nad on koollitatud ja hästi väljaõpetatud sõjamehed, kes kõrval aga ühtlasi ka talupoegade abiliselt põllutöös ja üldse elu korraldamisel maal. "Oleme küll ühendatud armeega", ütles kord peaminister Tshou En-lai autorile, kes ka temaga oli alalise ühenduses ja

teda mitu korda USA ajakirjanadusele intervjueris. Armeed ülm siht on rahvast teenida.

Mao kirjutab oma töodes palju sõduritest, kuid ei lausu sõnagi võõraste maade allaheitmisest ja revolutsiooni ekspordist. Enamlaste kuulus "maailmarevolutsioon" on siht, mida hiinlased ei tunne ega tunnusta.

Siinkohal peaks lähemalt peatuma Hiina-N. Liidu vahelkorraldejuures, mis ei ole head, vaid on otse vastuolulised üksteisele. Aga seepärast loota, et Hiina ja N. Liit hakkaksid üksteise vastu sõdima, on paljude eurooplaste soovunelm ja jaab vist ka selleks. Miks – sellest kõneleb autor pikalt ja laialt, kuid sellest tuleb asjast huvitatul enestel lugeda.

See küsimus on nii ajalooliselt kui poliitiliselt nüüd keeruline, et mõne reaga ei ole võimalik tõeliku olukorda kirjeldada. Üldse peaks igakü, keda huvitab Hiina-Vene vahelkorral – see kuulub meie ajastu tähtsaimate poliitiliste küsimuste hulka – ise raamatut lugema. Siis saaks ta selge pildi selle üle, miks president Nixon sõitis Hiinasse, mis vahe on Hiina ja N. Liidu kommunismi vahel, mis tähendab kollektiviseerimine Pekingi ja Moskva seisukohalt, kuidas hiinlased vaatavad vene satelliitide suhtes ja tulevikule, mida Hiina soovib kõigilele rahvastele ja muud sarnast. Snow pole kommunist, vaid terav ja objektivne vaatleja.

OSKAR ANGELUS

Vene atashee arretereeriti

Prantsusmaal

PARIS – Prantsuse julgeolekupoliitisei arretereeris mõõdunda nädala kolmapäeval N. Liidu lennuatashee, 52-aastase Jevgeni Mironkini, kui ta oli väljumas kaitseministeeriumi poolt korraldatud lennuasjanduse näituselt, pakk kaenla all. Pakis avastati üks gürsook ja laseraleml, millele vaimeistamisega on tegev Firma Thomas-CFS.

Vene atashee oli politisei peamajas ülekuulamiselt seitse tundi, kus teda süüdistati kates varastada sõjalisel täpsusinstrumendist. Jevgeni Mironkin seletas, et vargus toimunud heas usus. Ta arvanud, et võib võtta "tasuta proove".

Mironkinil tuleb nüüd arvestada Prantsusmaal väljasaatmisega ja juba lähemal päevil. Kui mitte Moskva ei kiirusta tema ärakutsutamisega varem. Pariisis arvatakse teadvat, et vene lennuatashee on samal päeval katusnud ka kätte saada salajast informatsiooni prantsuse-linglise lennuki Concordeni kohta, kusjuures ta kandnud tsiviilriide-tust ja Kanada-emblemi pitsaku reväälil.

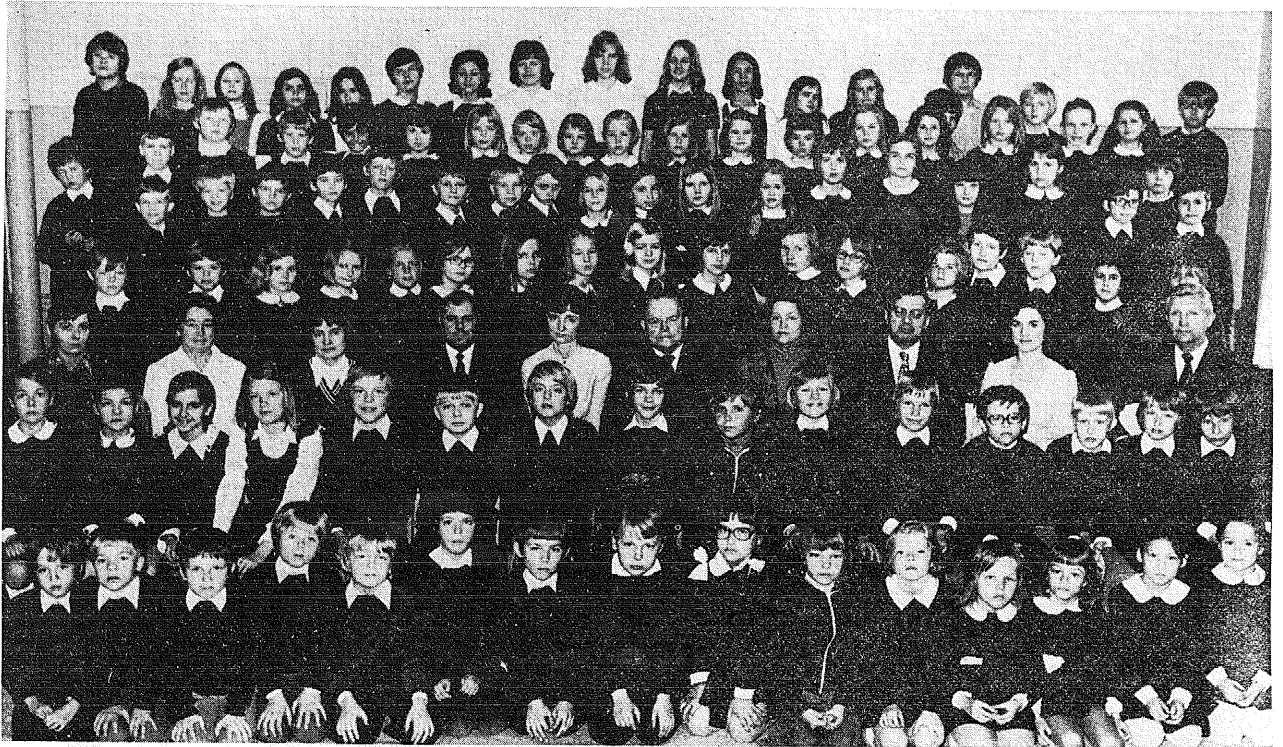
Vene saatkonnas Pariisis olevat prantsuse ajakirjanduse teatel 480 diplomaati, nendest 1/5 kuuluvat KGB-see.

AADU ABEL – tsiviilinsener New Yorgist, asutas oma chitserfirma St. Maarteni saarel Hollandile kuuluvatel Antillidel. Koos abikaasa Inaga, kes on samal ajal ühe ehitusprojekti direktoris, ehitavad nad nüüd ka endale kodu subtroopilisele saarele.

Holiday Inn ei sobivat Moskvasse

WASHINGTON – Ühendriikide ja N. Liidu vahelise sulapeerid raamides tekkisid USA äärmiste ringkondades suured lootused venelastega äri ja kaubandussidukude tehingute sõlmimiseks.

Üle kogu maailma tuntud hotellitettevõtte Holiday Inns tegi juba suured kavad Moskvasse oma hotelli rajamiseks. Nüüd saabub ameeriklastele teade, et N. Liidu võimud ei poolda ameeriklaste hotelli ehitamist N. Liidu pealinna. Põhjuseks toodi ette, et Holiday Inn tahab oma hotellile püstitada valgustatud reklaamsilti, mis ei sobivat Moskva üldpildiga.

Stockholmi Eesti Algkooli lõpuaktus toimub neljapäeval, 14. juunil kell 12 Scala teatri ruumes Eesti Majas, Wallingatan 34.
Pildil: Stockholmi Eesti Algkooli pere kevadel 1973.

A. Keller 75-aastane

Vaba Eesti endine majandusministri abi Artur Keller tähistab 11. juunil oma 75-aastast sünnipäeva.

Artur Keller on üks neid vähesi endisi riigiametnikke, kes oma kutsetöö kõrval on mitmesugustest ühiskondlikest üritustest suure linnu ja andumusega osa võtnud. Esimene Maailmasõda ja Eesti Vabadussõda takistasid Kelleril oma hariduskäiku normaalse ajaga läbiviimast. Kuid oma püüdluse ja meelekindluse tõttu õnnestus tal hariduse omandamine täielikult. Pärast ülikooli lõpetamist nägime A. Kellerit "Võru Teataja" tegevtoimetajana. Kuid see töö ei rahuldanud teda. Temast sai riigiametnik Kaubandus-Tööstusministeeriumis, kus ta edutus varsti kaubandusinspektori kohale.

Rööbiti oma kutsetööga võttis A. Keller osa noorsooorganisatsioonide, peamiselt ÜENÜ, tegevusest ja oli nendes juhtivalt tegev. Hiljem oli A. Keller Majandusministeeriumis rahandusosakonna juhatajaks ja ühtlasi ka majandusministri abi.

Majandusministeeriumi juhtiva ametnikuna oli Artur Keller ka üks Eesti Teravilja Monopoli rakendajaid. See toimus raskel kriisijastul. Kuid A. Kelleril õnnestus ettevõtte ja tuli kasuks Eesti põllumajandusele. Teravilja kaubandus stabiilses ja põllumehed töövaev tasuti värikalt.

A. Kelleri aktiivseim tegevusperiood koondus Eesti majanduskonjunktuuri tõusu-ajajärgule. Uued riiklikud tööstused rakendati käiku ja vanu ettevõtteid laiendati. A. Kelleri kaastööd kerksid üles uued telliskivitehased, Kehra Tselluloosi vabrik ehitati üles, tegevust laiendati ja tootmisprotsess moderniseeriti. Ka Eesti riikliku põlevikvitööstuse laiendamisel oli A. Keller kaastegev. Majandusministeeriumi rahandusosakonna juhatajana oli tal laialdane tegevusvõlli avatud ja ta kasutas neid võimalusi uute tööstuste avamiseks ja vanade laiendamiseks ning moderniseerimiseks. Oma positsiooni tõttu oli A. Keller ka Pikalaenu panga, Kehra Tselluloosi vabrik, Riigi trükkija ja veel mitmete riiklike ettevõtete nõukogu- ja juhatustselligi. Artur Keller on eesti majanduse ülesehitamiseks aktiivselt ja heade tulemustega kaasa olnud.

Artur Kelleri elutee algas Helme-Soosaarel, ema sünnikodust. Väikese lapsena siirdus ta koos vanematega Võrumaale, Urvestesse, kus oli isakodu. Ema varajase surma tõttu hilines koolimine. Alles 16-aastarist lõpetas ta Urveste kihelkonnakooli ja jätkas siis hariduse saamist Nuustaku progümnaasiumis. Siit siirdus ta Tartu kaubanduskooli ja seal edasi Võru gümnaasiumi. Kuid Eesti Vabadussõja puhkemise tõttu tuli ka siin õppimine pooleli jätta. Jaanuaris 1919 astus A. Keller Eesti sõjaväkke. Võitis Võru kaitsmisel Säina ja Pankjavitse sõjalisel lahingul osa. Hiljem koondati kõik õpilased Tartu kooliõpilaspataljoni. Sõja lõppedes õnnestus A. Kelleril pääseda Hugo Treffneri gümnaasiumi, mille lõpetas 1921. Tartu ülikooli kaubandusosakonna lõpetas A. Keller 1924.

A. Kelleri karjäär riigiteenistuses lõppes N. Liidu esimese okupatsiooni ajal. Tal õnnestus ka pääseda enamlaste ja okupantide hävitushaardest. Venelaste teise okupatsiooni eest põgenes A. Keller Rootsi. Algus oli raske nagu kõigil meie põgenikele. Kuid tal õnnestus oma osavuse ja püüdlikkusega saada lõpuks teenistuskoha Järbolagetis Rotebros, kuhu ta jäi kuni pensionile minekuni.

Akadeemiliselt kuulub A. Keller korpi Rotalia perre. A. Keller on ka paguluses elavalt osa võtnud seitskondlikest ja ka po-

Euroopa julgestus ja maailma rahu

Ühendriikide ametiühingute liidu (AFL-CIO) nõukogu koosolek Floridas, millest võtsid osa 25 eriliidu esindajat ja kus president Nixon isiklikult käis, mis ka välispoliitilisi ning maailma rahu küsimusi ja nende hulgas ka Euroopa julgeoleku konverentsi. Nende häälekandja "Free Trade Union News" järgi teeme lühikese kokkuvõtte.

Pinevuse vähendamiseks on läneriigid teinud N. Liidule suuri järeleandmisi. SALT-paktiga on venelased saanud tuumarelvade kvantitatiivse ülekaalu ning poliitilistele saavutustele lisaks toetust tööstusmasinate, krediidi ja tehnoloogia alal. Vastutasuks on läneriigid saanud väheseks tähtsusega välise tooni pehendamist, mitte aga Lääne atakeerimisest loobumist. Moskva ei ole loobunud ega ka mitte aeglustanud uuesti relvastamise kava või lõdvendamist totaalset vallsemise korda. See on muutunud rangema N. Liidus ja selle satelliitmaades.

Euroopa julgestuskonverentsi kokkukutsumise nõustumisega on Moskva saavutanud nii diplomaatilise kui poliitilise edu. Nõukogud on seda püüdnud rõhkem kui kaheksa aastat, et selle kaudu laiendada oma Euroopas ekspansiooni. Eriti loodab Moskva, et julgestuskonverentsi täielikult ja lõplikult tunnistaks nende pärast sõjaajast välitult Ida-Euroopas, kiirustaks Ühendriikide vägede Euroopast lahkimist, nõrgendaks NATO sõjalist tugevust, nõrgendaks Euroopa poliitilistest üritustest. Kõigi nende ühingute, liitude, konnide ja kogude poolt ühinevad siinkohal nii ühiskondlikud kui poliitilised koostööajad, sõbrad ja tuttavdudad ühise ühiskondliku Siinule, Artur, Sinu tähtsusega. Õnnitlevad samuti Sinu abikaasat Elio ja Sinu perekonda. Tervis, pikk igat ja kordaminek Sinu ettevõtmistele olgu Sinu eluteel lahtumatu saatjaks!

TÖNIS KINT

tilist ühtsust, looks permanentse Euroopa organi, kus Moskval Lääne-Euroopa osas oleks tooniandev hääli ja suureneks juurdepääs Lääne-maailma varadele, krediitidele ja tehnoloogiale.

Oleks saatustlik eksitus, et kui Lääneriigid tunnistaksid praegust Ida-Euroopa status quod, et siis Moskval ei oleks rohkem soove Euroopa kontrollimiseks. Moskva kinnitab avalikult, et nende rahulik koeksistentsi kontsept ei hõlma ideoloogiat. Nõukogud toonitavad, et nemad jätkavad klassisõda ja kukutada Lääne demokraatiat. Kuni selle saavutamiseni jätkavad nad järelejätmatu propagandat vaba maailma vastu. Seda teevad nad suure aktiivsuse ja poliitilise väljapressimise taktikaga. Sõjaliselt on N. Liit pidevalt oma vägesid Euroopas suurendanud, nii et need arvuliselt ületavad NATO väed.

Ametiühingute Liidu täidesaatev nõukogu nõuab, et Ühendriikide valitsus korvalekalduvat nõuaks, et USA vägede vahendamine Euroopas võiks teostuda vaid kooskõlas Nõukogude vägede suuremal hulgal tagasitõmbamisega ita. Niikaua kui püsib Nõukogude vägede suurenemine, on Euroopa rahu tõsi- selte ohustatud.

Brezhnev doktriinil alusel toimus aastal 1968 Nõukogude massiline invasioon Tšehhoslovakkiasse. Samadel alustel sekkub N. Liit sõjaliste jõududega Ida-Euroopa satelliitide ellu. Sellest doktriinist lähtudes N. Liit ei respektiir teiste riikide suveräänsust ja iseseisvust. Nii kaua, kui see doktriin kehtib, nii kaua püsib pinevus Euroopas. Julgestuskonverents peaks selle doktriini tühistama. Lääneriigid

peaksid rõhutama, et N. Liit ise peaks tunnustama Euroopa rahvaste enesemääramise õigust.

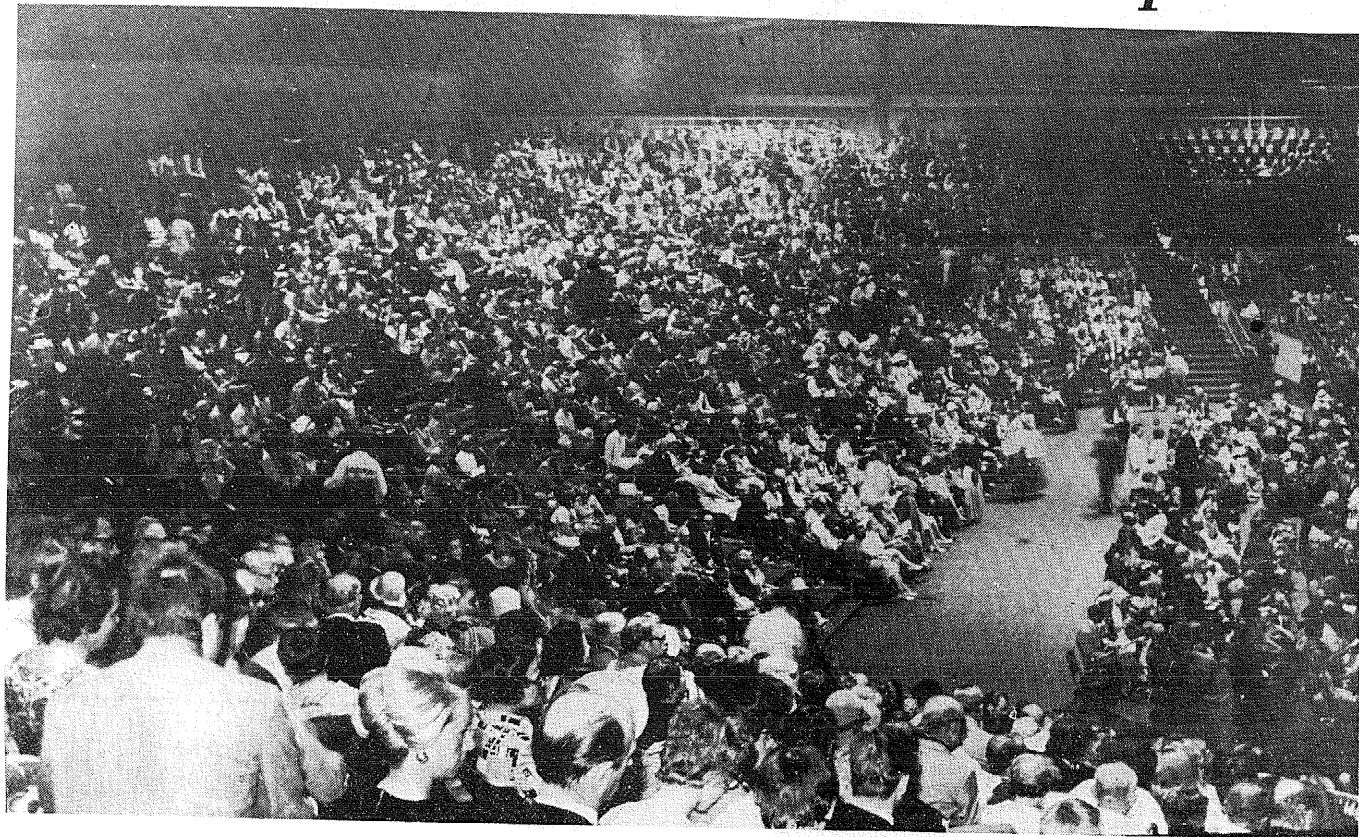
Lääneriigid nõuavad, et julgestuskonverents diskuteeriks ja paneks maksma takistamata isikute, informatsioonide ja ideede vahetamise Lääne ja Ida vahel.

Nõukogude Liidule tuleks teha selgeks, et läneriikide abi eelduseks on normaalse kultuuriliste ja isikuliste kontaktide loomine. Ei saa olla tõelist rahvastevahelist koeksistentsimist, kui ei ole rakendatud samu õigusi kõikide rahvaste vahel, vaatamata sotsiaalsetele süsteemidele, millistes nad elavad. Ameerika turisti peaksid N. Liidus olema samad vabadused ja õigused kui Ühendriikide külastavatel Nõukogude kodanikel.

Julgestuskonverentsil ei tuleks pooldada Nõukogude poolt plaanitud permanentse Euroopa organi loomist, mis Euroopa riikide hulgas võiks tekitada julgestusküsimusest valesti arusaamist, võiks õhutada Lääneriikide ühtsust ja lõpetada Ühendriikide sidet Euroopaga. N. Liit võiks kasutada seda organit Euroopa Majanduskoomitee kõrvaldamiseks ja tulevaima riigina muutuda Lääne-Euroopa mõjutajaks ja selle saatuse määrajaks.

Washington on märkinud, et Vietnam sõja lõppedes Ühendriigid tahavad pühendada suuremat tähelepanu Euroopale. Meie soov on, et president teeks pingutusi NATO tugevdamiseks. Pinevuse vähemine illusioon võib tekitada hoiaku, mis ohustab Euroopa julgestust, vabadust ja rahu. On ülim aeg, kus ühised põhimõtted, väärtused ja hupid peaksid - kindlameelselt ühendama Lääne-Euroopa rahvaid Ameerika Ühendriikidega.

Rootsi eestlaste 7-mes Laulupidu

Osa publikust Älvsjö suures Messihallis.

Eestlaskonna ajaloo algus USA:s uurimisel

NEW YORK (EPL) – Seoses Põhja-Ameerika eestlaskonna vanima Eesti koguduse 75 a. juubeliga, on kogudus asunud asjatundjate kaasabil koostama põhjalikumaid ülevaateid sellest, kuidas mõõdu- nuid sajandi lõpnaastail pandi alus eestlaste organiseerimisele kogu USA ja ka Kanada osas. Vastavate uurimuste tulemused tahab kogudus avaldada sügiseks, mil Lexington Ave. eesti kirikus toimub 75. a. juugeli peajumalateenistus peapiiskop Konrad Veeni ja külalis- vaimulike osavõtul.

Koguduse ajaloo toimkonna esimehe dr. August Okase poolt anti nendel päevadel koguduse õpetajale praost Rudolf Kivirannale üle trükiavalmis käsikiri, mille on koostanud õigusteadlane Ilmar Rebane ja mis hõlmab koguduse esimest ajaloo-perioodi.

Kuna õp. Hans Rebane oli kirikliku töö ja koguduste organiseerimise kõrval ka väljapaistvate võimetega rahvusliku elu positiivne tegelane ja julge võitleja poliitiliselt pahempoolsete liikumiste vastu eestlaskonnas, siis on valminud uurimuses pühendatud vajalikku määral ruumi ka New Yorgi Eesti koguduse esimese hingedarjase rahvuspoliitilise tegevusele.

Õnneks on kogudusel olemas oma esimese ajaloo perioodi kohta harukordselt rikkalik materjal, tänu sellele, et koguduse hingedarjane oli ka hoolas sulamees ja jäädvustas kõik tähtsamad sündmused ja andmed tema poolt toimetatud "Ameerika Eesti Postimehe" lehekülgedel.

Järgmisest perioodist, mis algab 1912 õp. Conrad Klemmeri tööle asumisega, lõpetas

"Ameerika Eesti Postimees" oma ilmumise, mille tõttu USA eestlaskonna ajaloole on läinud kaotsi palju asendamatu materjali.

Kogudus on korduvalt pööranud kauaaegsete USA eestlaste poole tungiva üleskutsega, et nad koguduse ajaloo toimkonnale teeksid kättesaadavaks materjale õp. C. Klemmeri ametisoleku ajast, mis kestis 1912 kuni uue õpetaja saabumiseni Rootsis 1948 algul. Koguduse ajaloo toimikond vajab õp. Klemmeri kiriklike teadetelehti, laulualehti, leerifotosid, samuti isiklike mälestusi ühest eesti õpetajast, kes New Yorgi ja ümbruskonna, samuti ka Bostoni eestlaste emakeelse jumalalastena teenis 35 a.

Kogudus on nõus temale kutsutada antud materjalidest tegema koopiaid ja kindlustab originaalide tegastamise. Koguduse kolmanda ajaloo perioodi kohta, mis haarab endasse 1948–1973, on kogudusel olemas väga rikkalik arhiiv, mille läbitöötamine nõuaks suuremal arvul erialalist või vabatahtlikke tööjoudusid.

R Lindal 5.03
Tänavune kergejõustiku- hooaeg algas tormiliselt. Mal- kuus kustutati maailmarekordi- te tebelist senised tulemused meeste odaheites, kuulitõukes ja 880 jardi jooksus ja naiste kettaheites. Rootsi kuulitõuke- rekordile lisas H Höglund ühe sentimeetri ja ka Eesti on saan- nud oma osa: 18-aastane Ramon Lindal on sisehooajal näi- danud erakordset stabiilsust, ületades teivashüppes viiel kor- ral kõrguse 4.80 või enam, ja oma mulusele isiklikule tip- margile on ta lisanud tervelt 28 sentimeetrit. Eesti rekord on nüüd tema nimel tulemusena 5.03, mis on ühtlasi N Liidu noorterekord. Tema treener R Ruukel toonitab, et sellise treen- ningutahtega poisil annab teist otsida, milline asjaolu peaks olema heaks aluseks edaspidi- seks rekordijahis. Lindali trum- biks on aga tema kiirus – ta jookseb 100 meetrit 10,8-ga.

EESTIAJAJATE SAAVUTUSI

Ontario esivõitlustel noortele ujuj Kalev Entmaa 10 ja alla klassis 5-da koha 100 jardi run- nul, aeg 1.26.8. Emma Kivisild (11-12) sai samal võitlusel 7-da koha 100 jardi selili ujumises ajaga 1.15.4, mis on ühtlasi uus Kanada eesti rekord. Toronto Public Schoolide finaalis tuli meistriks Piret Kreem 25 jardi rinnuli ujumises, aeg 17.0 sek. Osa võttis üle 30 kooli, nende hul- gas ka eestlaste teateujumistel.

Eesti õpilane reisis Hiinasse

TORONTO (VE) – Torontost lendas Downsview' College õpilaste ja õpetajate 29-liikmeline õppegrupp neljaks nädalaks Hiinasse. Sõitjaskond õpilaste osas, kokku 25 õpilast, moodustati kooli parima- test õpilastest, kellede hulka kuulub ka eestlane Mihkel Niglas.

Neljanädalane ringsõit Hi- inas lõpeb 15. juunil ja selle aja- kestel sõidetakse Hiina risti-rä- sti läbi. Reisil on pikemad peatu- sed ette nähtud Hong Kongis, Pekingis, Shanghai, Nankingis jm. Ringsõit on ette nähtud len- nukel ja rongidel.

Kuna ekskursiooniks Hiinass- e valitsuselt toetusi ei saadud, siis tuli koolil ja kaasasõitjatel vajalik reisi raha koguda ise.

Kogu reisiraha tõusis üle kol- mekümnepäevise tuhande dollari ning selleks saadi toetusi Toron- to suurfirmadelt, kogudustelt jt. ning osa sõidukuludest hankisid õpilased ise, müües erilisi pliiatsid.

Downsview koolivalitsus toe- tas ekskursiooni sellega, et kan- nab kõik Hiinas tehtavad filmi- ja hellindistamise kulud, kus- juures sõitjaskonda varustati fil- milintidega. Peale selle tuleb sõitjaskonnal teha koolivalitsu- sele üle 2500 diaposiitvi. Mihkel Niglasel tuleb filmilindile jääd- vustada 3 1/2 tunnine film.

Hiinasse sõitnud Downsview Collegiate õpilaste vanus on 16- 19 aastani, kusjuures õppereisist osavõtja eestlane Mihkel Niglas lõpetas tänavu kevadel kooli ja jätkab sügisel õpinguid Toronto Ülikoolis.

Moskva planeerib ümber majanduse

N. Liidu planeerimisvalitsuse ajakiri "Planovoje Hozjaistvo aval- das Moskva uue kava majanduse territoriaalseks ümberplaneerimi- seks. Plaani üheks ilmseks järeldeuseks teostamisel on liiduvabariik- de majandusliku omaalgatuse otsene kärpimine. Kavatsesavas N. Liidu jaotamises seitsmesse planeerimispiirkonda, kuuluvad Eesti, Läti ja Leedu ühte Venemaaga ja Valge-Venega.

N. Liidu Euroopa osas on pea- le eelmainitu veel nn. lõunare- gioon, kuhu kuuluvad Ukraina, Moldaavia, Gruusia ja Azer- baidžan ja kombineeritud Vol- ga-Uurali piirkond.

Aasia-Venemaal on majan- duspiirkonnad jaotatud järgmi- selt: Siber, Kaug-Ida, Kasahh-

stan ja Kesk-Aasia.

Brezhnev rõhutas oma kõnes uue planeerimise kohta, et ümberkorralduse eesmärgiks on silmas pidades rohkem N. Liidu ja mitte üksikute kohalike liiduvabariikide lokaalseid huvi- sid.

• **Leinateated**

Erika Moor

(N-na Saar)

Sünd. 22.12. 1916 Tallinnas

Surn. mai lõpul 1973 Tallinnas

Sügavas leinas

ABIKAASA ARVI

Rootsis

POJAD MÄRT ja EKKE

perekondadega Eestis

Valkselt lahkus igavasele unele minu armas abikaasa

Adele Kesküla

n-na Rahumeel

Sünd. 27.10. 1901 Nasval

Surn. 30.5. 1973 Mariefredis

Mälestab sügavas kurbuses

ABIKAASA OSKAR

Tähtede taga seal koidab Sul taevas, ootus ja lootus seal täide Sul läeb ...

Matusetalitus toimub kolmapäeval, 13. juunil kell 17.00 Mariefredi surmuale kabelis. Pärast matusetalitust palutakse koguduse majasse kohvile.

Meie armas

Adele Kesküla

Mälestavad leinas

**ELLE ja HEINO
RAUDSEPP**

Südamlik tänu kõigile, kes meie isa ja vanaisa

Karl Laaber'it

ilusate lilledega tema viimsele puhkepaigale saatsid ja meie tema surma puhul kaastunnet avaldasid.

LAPSED ja LAPSELAPSED

20 aastat. . .

Algus lk 1

nende avastuste tõttu. Need käsikirjalised leitud haaravad armenia, gruusia, araabia, eetopia, eriti aga süüria allikaid. Siin on talletatud avastusi, millel erakordne väärtus ja mis sellistena jäävad püsima kaugaks ajaks. Munde hulgas on siin ka avastatud ürikute esikväljaandeid nii originaalis kui tõlgetes. Rida selliseid väljaandeid on ettevalmistamisel.

Erakordset pakub seeria ka eesti ainekute valdkonnas. Eriti tuleb mainida kahte teost. Üks kõide on Tartu Ülikooli Usuteaduskonna elu ja töö üle. See on esimene selline teos vöörkeeles. Seni on see jäänud ainsaks mönograafiaks Tartu Ülikooli töö üle.

On loomulik, et need saavutused on võimalikud olnud ainult väga suurte pingutuste tõttu.

Tuleb rõõmustada, et neid pingutusi on toetud Eesti nimel ja neil on selliseid tulemusi. Kahe aastakümne pingutuste bilanss kõneleb iseenese eest. On ülddav, et meie rahva vabaduse pääsenud väike killuke on seda, mida tema hävingust on päästa suutnud, võinud omaltpoolt veel teistelegi anda ja seda talletada teaduse rahvusvahelistesse salvedesse, neid omaltpoolt rikastades.

Parimates eluaastates õnnetu surma läbi Torontos 1.6.73 lahkunud kallist

Jüri Tamm'e

mälestavad valusas leinas

LEO ja ALMA

GÖRAN ja HEDVIG

Väike GÖRAN

LENNART ja VIRVE

KENNET

**VANAEMA
Kodumaal**

Puhka rahus, armas Jüri!

Armas abikaasa, kallis isa ja vanaisa

Ludvig Vaher

Sünd. 15.6. 1888 Ihasalus

Surn. 3.6. 1973 Stockholmis

Mälestavad sügavas leinas

IIIDA-MARIA

ILMAR ja HELGA

VIRVE ja VÄINO

SUGULASED

Kodumaal

Matusetalitus toimub reedel, 15. juunil kell 13.00 Uppenbarse kirikus Hagerstenis.

Toronto rahvatantsurühm "Kungla" tuleb Stockholmi

Kungla rahvatantsijad oma juhi ja pillimehega.

Kungla rahvatantsijad Torontost saabuvad Stockholmi kolmapäeval, 20. juunil. Etendus toimub samal õhtul kell 19.00 ABF Z-saalis, Sveavägen 41.

Kungla kava hõlmab rahvatantsude põimiku, mille nimeks on "Möldri Mats", kusjuures teises osas esitatakse tantsude, laulude ja rahvamaingude põimikud. Rühma koosseisu kuulub 25 rah-

vatantsijat ja pillimees:

Linda Valter, Rita Valter, Katrina Lindre, Eva Paomes, Ene-Mai Poolar, Mai-Liis Jaamul, Linda Põldma, Kadri Roman, Reet Roman, Riina Reilav, Eva Ivanov, Elsie Raja, Ene Koor, Evi Jaamul, Arvo Kuid, Toomas Marley, Jaanus Marley, Valev Vastopä, Eddy Öunapu, Toomas Toop, Andrus Kõresaar, Toomas Soots, Georg Kase, Rein Lainevoel ja

rahvatantsu juht Toomas Metsala.

Pääsmesed on eelmüügil Eesti Kultuuri Koonduises Wallingatan 34 ja Kassari rahvatantsijate kases.

Pöördume kaasmaalaste poole palvega aidada kaasa oomaja leidmiseks meie kaugelele külastele.

Hellistada Helder Jao, tel. 45 10 36 (kodus) ja 88 03 50 (tööl).

Inglise Anne abiellub

LONDON - Inglise printsess Anne ja leitnant Mark Phillips kihlusid kevadpühade ajal, kuid uudis tehti Buckingham Palace'ist ametlikult teatavaks alles teisipäeval, 29. mail. BBC raadio mängis enne kommünike ettelugemist muusikat filmist "Love story".

Pulmad peetakse tõenäoliselt novembrikuu algul, pärast seda, kui Anne isa prints Philip oma reisilt Austraaliast tagasi tuleb. Mõlemad - nii prunt kui peigmees on kirglikud ratsasportlased harrastajad: ltn. Phillips sai kuldmedali Müncheni olümpiaadil inglise võistkonnas ja Anne omab EM-tiitli.

Kohalik elu

STOCKHOLM

Leinajumalateenistus

Küüditamise aastapäeva puhul peetakse leinajumalateenistust neljapäeval, 14. juunil kell 19 Engelbrekti kirikus. Jutlustavad ülemhoovkonna predikant Olle Nysted, õpetaja Karl Leante ja praost Janis Terensh. Altari teenistuses kaastegevad praostid Martin Juhkam ja Oskars Sakarnis.

Solist Koidu Venter (alt), orell Harri Klisk.

Esimene eesti noorte rahvusvaheline malevõistlus, milles kohtuli leedu noortega, toimus ühepäeval, 20. mail NY Eesti Majas ja lõppes tasavägiselt. Eestlased oleksid saavutanud võidu, kui mitte üks mängijaist, kes oli ette nähtud võistkonnas, teadmata kohale ei ilmunud. Meeskonna kapteniks oli üliõpilane Urmas Käner.

EELKIRIK

STOCKHOLM: Peapiskoplik kogudus. I Nelipühil peajumalat. 10/6 kl. 14. Jakobis, kog. õp., orell H. Klisk, armulaud, laululehed.

BORAS: Carolis Nelipühil I pühil 10/6 jumalat. kl. 15, õp. Kodres, armulaud, laululehed.

ESKILSTUNA: Forsi kirikus leeripüha I Nelipühil 10/6 kl. 14, praost Koolmeister, orell R. Heinets, armulaud, laululehed.

GÖTEBORG: Gbg-Lääne-Rootsi kog. eestlaste ja lätlaste ühine eestpalve jumalat. küüditatute eest Haga kirikus 17/6 kl. 14, õp. Kool ja Treus, orell P. Vägsjö, laululehed.

GÖTEBORG: Ev. Lut. Gbg kog. nelipühil ja küüditatute mälestusjumalat. St. Paulis 10/6 kl. 14, õp. Wilund, solist Anne Lindskog, laululehed.

NORRÖPING: Leeripüha jumalat. Matteuses 10/6 kl. 14, õp. Kool, orell H. Piirimets, kog. segekoor A. Liivi juhata, armulaud, laululehed.

UPPSALA: Mikaelis Nelipühil jumalat. 10/6 kl. 16, praost Aunver, laululehed.

EESTI AP. ÖIG. KIRIK

STOCKHOLM: Püha Nikolai Peakirik, I Nelipühil 10/6 kl. 11 püha vaimu püha liturgia, armulaud. II pühil kl. 13 kalmistupüha jumalat. Metsakalmistu ortodoksses Üppstendelse kabeli vastas. Konstantinopoli patriarhi esind. Skandinaavias metropoliit Polyfektos. Teen. ülempr. Nael.

Dipl. ins. K. Lehtpere tähistas 23. mail Ridgefields, N.Y. oma 60-ndat sünniaastapäeva. Ta on sündinud Gatschinas, kuid kasvas üles Tartus, kus lõpetas Treffneri gümnaasiumi. Oppis Tartu ülikoolis. Inseneriteadust õppis Stuttgarti tehnikülikoolis Sakamaal. Omab koos A. Lane-Lahesaluga USA-s ehitusfirma. Akadeemiliselt kuulub korp! Fraternalitas Estica vilistlastesperre.

GÖTEBORG: Guldhedeni ortodokskirikus jumalat. 10/6 kl. 11, preester Poska.

SOOME ORTODOKSKIRIK BORAS: Öhtune. 9/6 kl. 17 Caroli kog. ortodokskabelis kog. majas ja 10/6 kl. 10 liturgia samas, ülempr. Juhkam.

VABAKIRKUD STOCKHOLM: Eesti Nelipühil Kirik, Brävallag. II, I. Nelipühil 10/6 kl. 11 jumalat. R. Mesi ja A. Laur, aoolo, koor, noored, Kristuse surma mälest. 10/6 kl. 10 palve- ja piiblitund.

STOCKHOLM: Normalmi Bapt.-Kirik, Norrtullsg. 37, jumalat. I Nelipühil 10/6 kl. 15, O. Looga.

ALINGSAS: KFUM, Östra Kyrkog. 8. jumalat. 10/6 kl. 11, lauljad ja mängijad Göteborgist.

ESKILSTUNA: Elimi Bapt.-Kirik, Nygatan 25, II Nelipühil 11/6 kl. 15, jumalat., O. Targama.

GÖTEBORG: Blå Bandet, Erik Dahlbergsg. 10, jumalat. 10/6 ja 11/6 kl. 11.

GÖTEBORG: Smyrna Eesti Kog. Parkatan. I, jumalat. 10/6 kl. 17 (muudetud aeg). Kl. 9.30 väljasõit Alingsåsi.

HELSINGBORG: Korskyrkan, Trädgårdsg. 19, jumalat. II Nelipühil 11/6 kl. 14. Elsa Roos.

NORRÖPING: Tabernaakel, Kungsg. 28, jumalat. 10/6 kl. 16.30. L. Bles ja Betania, Bräddgatan 64, palvet. 9/6 kl. 18, kõnet ja laulu hellilind.

Igavist ja üksildust tundev meespensionär soovib

tutvust

samasuguse daamiga. Vast. "Jurka" all EPL, Box 667, 101 29 Stockholm 1.

